

ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2016

www.eaadhsy.gr

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Το 2016 αποτελεί έτος σταθμό, ορόσημο για το πεδίο των δημοσίων συμβάσεων. Η ψήφιση και θέση σε ισχύ, στις 8 Αυγούστου του 2016, των νόμων 4412/2016 «*Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)*» και 4413/2016 «*Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις*» μετά από μακρά περίοδο διαβούλευσης και προεργασίας, μεταβάλλει ριζικά το νομικό πλαίσιο που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις, αλλά και αποπειράται να συμβάλλει ουσιαστικά στην συνολική μεταρρύθμιση του τομέα των δημοσίων συμβάσεων στη χώρα μας.

Ο τομέας αυτός είναι ένας από τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας που επηρεάζουν σημαντικά τις δημόσιες δαπάνες και την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Η ορθή και αποτελεσματική του λειτουργία, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους δείκτες διαφάνειας, χρηστής διαχείρισης και αξιοποίησης του δημοσίου χρήματος.

Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.), που ιδρύθηκε το 2011 με τον νόμο 4013/2011, αποτελεί τον θεματοφύλακα της νομιμότητας και της διαφάνειας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Οι αρχές της νομιμότητας, της διαφάνειας, της αμεροληψίας, της χρηστής διοίκησης και της λογοδοσίας αποτελούν την πυξίδα κάθε δράσης μας.

Για το 2016, πιστεύω ότι καταφέραμε σε σημαντικό βαθμό να στηρίξουμε την ορθή, ενιαία και αποτελεσματική εφαρμογή του νέου αυτού θεσμικού πλαισίου, που απαιτεί τη συντονισμένη καθοδήγηση και ενίσχυση των αναθετουσών αρχών και φορέων, καθώς και των στελεχών της διοίκησης που ασχολούνται με την ανάθεση, σύναψη και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων, είτε μέσω της έκδοσης των κατάλληλων Προτύπων Τευχών Δημοπράτησης, είτε μέσω Κατευθυντήριων Οδηγιών τους, είτε με το Εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατάρτισης της Αρχής σε συνεργασία με το Ινστιτούτο

Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.).

Επίσης, η σύνταξη του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και η ανάρτηση των συχνών ερωτήσεων – απαντήσεων για τον Ν. 4412/16 στην ιστοσελίδα της Αρχής βοήθησαν σημαντικά προς αυτήν τη κατεύθυνση.

Στη χρονιά που πέρασε η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, στο πλαίσιο της υλοποίησης σχετικής δράσης που προβλέπεται στην Εθνική Στρατηγική Δημοσίων Συμβάσεων 2016-2020, προέβη στη δημοσιοποίηση της πρώτης έκδοσης του Μητρώου Αναθετουσών Αρχών / Αναθετόντων Φορέων. Το Μητρώο αυτό είναι πρωτοποριακό για τη χώρα μιας, καθώς για πρώτη φορά είμαστε σε θέση να προσεγγίσουμε τον ακριβή αριθμό τους.

Τόσο οι Γνώμες επί της νομιμότητας σχεδίων νόμων, προεδρικών διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων, όσο και οι αποφάσεις σε αιτήματα αναθετουσών αρχών και φορέων που αφορούσαν στην προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων που έχει εκδώσει η Αρχή για το 2016 στο πλαίσιο της γνωμοδοτικής της αρμοδιότητας, θεωρούμε ότι προώθησαν ουσιαστικά τη βασική της επιδίωξη για συνεχή βελτίωση του συστήματος δημοσίων συμβάσεων.

Τέλος, οι έλεγχοι που έχουν διενεργηθεί κατατείνουν στην επαλήθευση της συμμόρφωσης ή μη των αρμόδιων οργάνων με τους κανόνες δικαίου που διέπουν μια διαγωνιστική διαδικασία, αλλά και στην αξιολόγηση των δομών και διαδικασιών μιας αναθέτουσας αρχής ή φορέα, με σκοπό τη βελτίωση της αποδοτικότητάς της.

Η επιτυχής πορεία της Αρχής και για το 2016 στηρίχθηκε πρώτα από όλα στα έμπειρα και εξειδικευμένα στελέχη της και στη συνεργασία που αυτά επέδειξαν με τα Μέλη της Αρχής. Το υψηλό επίπεδο γνώσης και επαγγελματισμού συνέβαλαν αποφασιστικά στην επίτευξη των παραπάνω αποτελεσμάτων. Ωστόσο, η άσκηση του συνόλου των σημαντικών αρμοδιοτήτων της Αρχής με βάση το ισχύον νομοθετικό καθεστώς και η υλοποίηση της Στρατηγικής 2016-2020 απαιτούν τη σταδιακή αύξηση του προσωπικού της, το οποίο σήμερα υπολείπεται σημαντικά σε σχέση με την πλήρη

οργανική της σύνθεση, και όχι τη συνεχή συρρίκνωση που κατά το 2016 δυστυχώς εμφάνισε.

Στόχος της ΕΑΑΔΗΣΥ και για το 2017 είναι η συμβολή της στην επανεκκίνηση, ανασυγκρότηση και ανάπτυξη της χώρας, μέσω της ουσιαστικής μεταρρύθμισης του πεδίου των δημοσίων συμβάσεων.

Με αφετηρία την ελληνική κουλτούρα, πραγματικότητα και νοοτροπία, υιοθετούμε τις αρχές της διαφάνειας της διοίκησης, της ίσης μεταχείρισης και της ανάπτυξης του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων, της λογοδοσίας και της αποτελεσματικότητας των δημοσίων Αρχών και τις ενσωματώνουμε στις επιμέρους προτεινόμενες παρεμβάσεις μας.

Πιστεύουμε ότι καμία μεταρρυθμιστική παρέμβαση δεν θα είναι μακροπρόθεσμα βιώσιμη, αν δεν ενσωματώνει και δεν αντανακλά έναν πυρήνα θεμελιωδών αξιών και αρχών.

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ Ι. Εισαγωγή	7
ΜΕΡΟΣ ΙΙ. Παρουσίαση της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.).....	12
1. Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας – αποστολή.....	12
1.1. Θεσμικό πλαίσιο.....	12
1.2. Αποστολή	13
2. Αρμοδιότητες.....	13
2.1. Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες.....	14
2.2. Συντονιστικές αρμοδιότητες	14
2.3. Εποπτικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες.....	16
3. Λειτουργική ανεξαρτησία.....	16
3.1. Λειτουργική ανεξαρτησία	16
3.2. Σύνθεση της Αρχής	16
4. Διοικητική και Οικονομική Αυτοτέλεια	17
4.1. Διοικητική Αυτοτέλεια.....	17
4.2. Οικονομική αυτοτέλεια	17
4.3. Μείωση της κράτησης υπέρ της Αρχής από 0,10% σε 0,06%.....	18
4.4. Παρακολούθηση της κράτησης υπέρ της Αρχής.....	19
4.5. Κατάρτιση προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2017	19
4.6. Μετεγκατάσταση της Αρχής σε νέο κτίριο	19
5. Εσωτερική οργάνωση και λειτουργία	20
5.1. Οι υπηρεσίες της Αρχής.....	20
5.2. Το προσωπικό της Αρχής	21
5.3. Επιχειρησιακό Σχέδιο της Αρχής	25
5.4. Κανονισμός προμηθειών	25
5.5. Εκπαίδευση προσωπικού.....	26
5.6. Τήρηση Βάσης Νομοθεσίας Δημοσίων Συμβάσεων	26
5.7. Οργάνωση και λειτουργία Βιβλιοθήκης Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.	26
6. Οι ψηφιακές υπηρεσίες της Αρχής	27
ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ. Επισκόπηση του έργου της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. το 2016.....	28
7. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων	29
7.1. Ενσωμάτωση οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ και ενοποίηση νομοθετικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.....	29
7.2. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο εν περιλήψει – Καινοτομίες και Προβλήματα	30

8. Δράσεις της Αρχής σε σχέση με το νέο νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων.....	33
8.1. Έκδοση Προτύπων Διακηρύξεων, Υποδειγμάτων και Τυποποιημένων Εντύπων ...	33
8.2. Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των Αναθετουσών Αρχών και αναθετόντων φορέων.	36
8.3. Συμβουλές και ερμηνευτικές υποδείξεις προς τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς	37
8.4. Κατάρτιση και εκπαίδευση στελεχών που ασχολούνται με δημόσιες συμβάσεις .	39
9. Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες της Αρχής	41
9.1. Γνωμοδοτήσεις σε σχέδια νόμων (άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. αα' του ν. 4013/2011).....	41
9.2. Παροχή σύμφωνης ή μη γνώμης επί λοιπών κανονιστικών πράξεων της διοίκησης (άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (αα) και (γγ) του ν. 4013/2011).....	42
9.3. Κανονιστικές πράξεις και νομοθετικές ρυθμίσεις που υιοθετήθηκαν χωρίς την προηγούμενη γνώμη της Αρχής.....	43
9.4. Γνωμοδοτήσεις επί αιτημάτων προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης	44
10. Συντονιστικές δράσεις της Αρχής.....	49
10.1. Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των Αναθετουσών Αρχών και αναθετόντων φορέων.	51
11. Εποπτικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες.....	52
11.1. Κανονιστικό πλαίσιο ελέγχων	52
11.2. Καταγγελίες 2016	53
11.3. Διαχείριση καταγγελιών – διενέργεια ελέγχων	57
11.4. Πρόσδος των υποθέσεων που διερευνώνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	58
12. Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.).....	59
12.1. Η ανάπτυξη της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων.....	59
12.2. Περιεχόμενο του ιστοτόπου της Αρχής για το έτος 2016.....	62
12.3. Επιμέρους δράσεις κατά το έτος 2016	63
13. Διεθνείς σχέσεις της Αρχής.....	72
14. Προδικαστικές υποθέσεις ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης	74
ΜΕΡΟΣ IV.....	75
15. Επιχειρησιακός Σχεδιασμός της Αρχής για το έτος 2017	75
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	79

ΜΕΡΟΣ Ι. Εισαγωγή

Η ψήφιση και θέση σε ισχύ, στις 8 Αυγούστου του 2016, των νόμων 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» και 4413/2016 «Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις» αποτελούν ορόσημο για το ελληνικό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων.

Τα νομοθετήματα αυτά αποτυπώνουν την επιλογή του εθνικού νομοθέτη να ρυθμίσει συνολικά, με ενιαίο, ομοιογενή και απλοποιημένο τρόπο τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, ο οποίος διαχρονικά χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερως υψηλά επίπεδα δημοσίων δαπανών.¹ Στο πλαίσιο αυτό, καταργήθηκε το σύνολο σχεδόν του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που ίσχυε πριν την 8^η Αυγούστου 2016, το οποίο χαρακτηριζόταν από πολυνομία και αποσπασματικότητα και περιελάμβανε πλήθος εξαιρετικών ρυθμίσεων που δημιουργούσαν σύγχυση, με αποτέλεσμα να ευνοείται η σπατάλη και η διαφθορά. Έτσι, εκτός από τα βασικά νομοθετήματα που ρύθμιζαν τις δημόσιες συμβάσεις, όπως ενδεικτικά τα προεδρικά διατάγματα 59/2007, 60/2007 και 118/2007, οι νόμοι 3886/2010, 3669/2008 και 3316/2005, καταργήθηκε και πλήθος κανονισμών ανάθεσης και εκτέλεσης έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων.

Σημειώνεται ότι το προΐσχυσαν, εν πολλοίς αποσπασματικό, νομοθετικό καθεστώς, δεν είναι μόνο παράδειγμα νομοθέτησης χαμηλής ποιότητας, αλλά αντανακλούσε τα υπαρκτά χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στη χώρα μας. Συνοπτικά, μπορεί να υποστηριχθεί ότι διαχρονικά στην Ελλάδα ο τομέας των δημοσίων συμβάσεων είναι κατακερματισμένος και συγκροτείται από επιμέρους αγορές, στις οποίες εμπλέκονται και δραστηριοποιούνται συγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς και συγκεκριμένες αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς.

Επί της ουσίας, πριν την υιοθέτηση των νόμων 4412/2016 και 4413/2016, λειτουργούσε στη χώρα μας ένα σύστημα παράλληλων νομοθετικών καθεστώτων είτε για επιμέρους κατηγορίες συμβάσεων είτε για επιμέρους κατηγορίες αναθετουσών αρχών/φορέων, με αποτέλεσμα να προκύπτουν ιδιαίτερα προβλήματα ιδίως σε σχέση με:

¹ Σε σχετική μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το χρονικό διάστημα 2012-2015, υπολογίζεται ότι οι σχετικές δημόσιες δαπάνες ανέρχονται σε ποσοστό 10,6% του Α.Ε.Π. για τη χώρα μας και σε ποσοστό 13,8% του Α.Ε.Π. για το σύνολο των κρατών – μελών της Ε.Ε. (βλ. αναλυτικά, Public Procurement Indicators 2015, DG GROW G4 – Innovative and e-Procurement, December 19, 2016).

α) την δυνατότητα πρόσβασης οικονομικών φορέων σε συγκεκριμένες αγορές.

β) την εξασφάλιση ομοιόμορφων πρακτικών μεταξύ των αναθετουσών αρχών-φορέων και

γ) την εποπτεία και τον έλεγχο της προσήκουσας εφαρμογής των σχετικών κανόνων δικαίου από τις ελληνικές και τις ευρωπαϊκές αρχές.

Υπό το πρίσμα αυτό, η κωδικοποίηση του νομοθετικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων που επιτυγχάνεται με τους νόμους 4412/2016 και 4412/2016, λειτουργεί και ως μηχανισμός αλλαγής της νοοτροπίας των εμπλεκόμενων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων συνολικά, καθώς θεσμοθετείται η μετάβαση από ένα κατακερματισμένο σε ένα ενοποιημένο καθεστώς.

Η μετάβαση αυτή δεν είναι μόνο νομοθετική, ούτε αφορά αποκλειστικά και μόνο στην εφαρμογή κανόνων δικαίου. Είναι, μεταξύ άλλων, και μια σημαντική αλλαγή μοντέλου οργάνωσης και λειτουργίας του τομέα των δημοσίων συμβάσεων, η οποία – όπως κάθε αλλαγή μοντέλου σε οποιονδήποτε τομέα – ενδέχεται να πυροδοτήσει αντιδράσεις και να κινητοποιήσει αντιστάσεις, γεγονός που καθιστά απολύτως απαραίτητη την επίμονη προσήλωση στην κεντρική επιλογή της απλοποίησης και της ενοποίησης, ώστε να αποφευχθεί η επιστροφή σε ένα πλαίσιο αποσπασματικών ρυθμίσεων. Πρέπει μάλιστα να σημειωθεί ότι η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ασκώντας την γνωμοδοτική της αρμοδιότητα ενόψει της υποβολής του σχεδίου νόμου (που κατέληξε στην ψήφιση του ν. 4412/2016) στη Βουλή, έχει ήδη επισημάνει ότι υφίσταται κίνδυνος «μετά την ψήφιση του νέου νόμου να ακολουθήσουν εξαιρέσεις και παρεκκλίσεις με αποτέλεσμα να επέλθει, σε μικρότερο ίσως βαθμό, η διαμόρφωση εκ νέου ειδικών καθεστώτων και πολυνομίας» (βλ. Γνώμη 5/2016).

Βάσει των ανωτέρω, ο θεσμικός ρόλος της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αποκτά πλέον και μια επιπλέον κρίσιμη διάσταση, καθώς αυτή καλείται να λειτουργήσει **ως θεματοφύλακας του νέου νομικού πλαισίου**. Η επιλογή αυτή δεν είναι αυθαίρετη· η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ήδη από τη σύστασή της, αποτελεί κεντρική δομή της διοίκησης, με βασική αποστολή της την προώθηση μιας ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, την υποβολή προτάσεων για τη μεταρρύθμιση του τομέα (ώστε η ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων να γίνονται με διαφάνεια και αποτελεσματικότητα, με γνώμονα τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση), καθώς και την παρακολούθηση, τον συντονισμό και την αξιολόγηση του τομέα και των επί μέρους δομών και δράσεών του. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή προχώρησε σε συγκεκριμένες δράσεις, οι σημαντικότερες εκ των οποίων ήταν:

- ο σχεδιασμός και η υλοποίηση σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης ημερίδων ενημέρωσης,

- η έκδοση επικαιροποιημένων υποδειγμάτων διακηρύξεων για τη διενέργεια διαγωνισμών,

- η έκδοση πλήθους προτύπων εγγράφων,

- η έκδοση σημαντικού αριθμού Κατευθυντήριων Οδηγιών,

- η παροχή απαντήσεων σε ερωτήματα των αναθετουσών αρχών – φορέων που σχετίζονται με την ερμηνεία των διατάξεων και την εφαρμογή στην πράξη του νέου νομοθετικού πλαισίου κ.λπ.

Παράλληλα, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., από την έναρξη της λειτουργίας της, έχει επικεντρώσει τις προσπάθειές της στην παρακολούθηση και αξιολόγηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και στην υποβολή προτάσεων στα αρμόδια κρατικά όργανα για τη μεταρρύθμισή του και τη συνεχή βελτίωση της λειτουργίας του.

Στο πλαίσιο αυτό ανέλαβε την ευθύνη για το σχεδιασμό και την προώθηση της κατάλληλης εθνικής στρατηγικής και συνέβαλε ουσιαστικά στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων στο θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο του συστήματος. Κύριοι στόχοι των μεταρρυθμίσεων αυτών είναι διαχρονικά:

- η προώθηση του ανταγωνισμού,
- η βελτίωση των μηχανισμών πρόληψης και καταπολέμησης της διαφθοράς και η ενίσχυση της διαφάνειας,
- η επίτευξη της βέλτιστης σχέσης ποιότητας / τιμής και ο περιορισμός της δημοσιονομικής δαπάνης,
- η ενίσχυση των εσωτερικών και εξωτερικών ελέγχων,
- ο περιορισμός της γραφειοκρατίας και η μείωση των διοικητικών βαρών και
- η αξιοποίηση του τομέα για την προώθηση οικονομικών και κοινωνικών στόχων, όπως η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης, η προώθηση της καινοτομίας, η βελτίωση του περιβάλλοντος κ.λπ.

Στο πλαίσιο των στοχεύσεων αυτών, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. κατέγραψε και αξιολόγησε συστηματικά τα προβλήματα και τις ελλείψεις του τομέα δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα. Όπως διαπιστώθηκε, τα σημαντικότερα προβλήματα του τομέα οφείλονται στην απουσία συνεκτικής στρατηγικής και προγραμματισμού, στην πολυπλοκότητα και πολυδιάσπαση του θεσμικού πλαισίου, στις στρεβλώσεις της οργανωτικής δομής του συστήματος και στην πλημμελή και ασυντόνιστη άσκηση εποπτείας και ελέγχου. Για την αντιμετώπισή τους, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. προχώρησε στον

συντονισμό της κατάρτισης, σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία, Εθνικού Σχεδίου Στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις, το οποίο εγκρίθηκε από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π.) με την υπ' αριθμ. 50 Α/20.01.2017 απόφασή του. Βασικοί άξονες της στρατηγικής αυτής είναι:

α) Η αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων δικαίου και η απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου στον χώρο των δημοσίων συμβάσεων,

β) Η ολοκλήρωση του εκσυγχρονισμού της λειτουργίας του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο της ανάπτυξης νέων τεχνικών ανάθεσης, ανάπτυξης εργαλείων ΤΠΕ για τη διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων και εφαρμογής νέων τεχνικών εργαλείων στο σύστημα των δημοσίων συμβάσεων,

γ) Η υποστήριξη των πολιτικών «Ευρώπη 2020», η ενίσχυση του ανταγωνισμού και η οικονομική σύγκλιση και

δ) Η ανάπτυξη και εφαρμογή των αρχών της καλής διακυβέρνησης.

Περαιτέρω, για να ανταποκριθεί στις προκλήσεις του τομέα των δημοσίων συμβάσεων με οργανωμένο και συστηματικό τρόπο, ολοκλήρωσε και ενέκρινε, εντός του 2015, το δικό της Στρατηγικό Σχέδιο για την περίοδο 2016-2020, καθώς και το πρώτο επιχειρησιακό της σχέδιο (2016-2017).

Στο Στρατηγικό Σχέδιο αυτό καταγράφονται οι στόχοι και το όραμα της Αρχής, καθώς και οι κίνδυνοι που θα κληθεί να αντιμετωπίσει και οι ευκαιρίες που οφείλει να αξιοποιήσει. Στο Επιχειρησιακό Σχέδιο καταγράφονται οι τομείς προτεραιότητας στους οποίους σχεδιάζει να δράσει η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., και αναλύονται οι επιμέρους δράσεις σε κάθε τομέα. Στο πλαίσιο αυτό η Αρχή ήδη από το 2015 αλλά και κατά το 2016, έχει επικεντρώσει τις προσπάθειές της και στους παρακάτω τομείς προτεραιότητας:

α) στην ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αναθετουσών αρχών/φορέων μέσω της υποστήριξης και κατάρτισης των στελεχών τους, ώστε να καταστούν πιο αποτελεσματικές και υπεύθυνες στο σημαντικό έργο που τους έχει ανατεθεί. Στο πλαίσιο αυτό εκπονήθηκε ειδικό πρόγραμμα κατάρτισης, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) και τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Γ.Γ.Ε.), και διοργανώθηκαν ημερίδες ευαισθητοποίησης σε πολλές περιφέρειες της χώρας για την ενημέρωση των αναθετουσών αρχών για τις επικείμενες μεταρρυθμίσεις στον τομέα και την ανταλλαγή απόψεων με τα στελέχη τους.

β) στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων.

γ) στον συντονισμό και στην παρακολούθηση του τομέα για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων, τη διόρθωση τυχόν αστοχιών και την υποβολή προτάσεων στην κυβέρνηση για τον σχεδιασμό των κατάλληλων πολιτικών έγκαιρης αντιμετώπισης των στρεβλώσεων.

δ) Παράλληλα, η Αρχή συνέχισε να ασκεί τις τρέχουσες αρμοδιότητές της και να συνδράμει τις αναθέτουσες αρχές-φορείς στο έργο τους με την έκδοση προτύπων τευχών διακηρύξεων, κατευθυντηρίων οδηγιών, συμβουλών και διευκρινιστικών απαντήσεων επί ερωτημάτων των αναθετουσών αρχών-φορέων.

Με βάση τις ανωτέρω σκέψεις, στην παρούσα ετήσια έκθεση περιλαμβάνονται:

- οι αρμοδιότητες, το ανθρώπινο δυναμικό, η οργανωτική διάρθρωση και το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Αρχής,**
- οι προτεραιότητες, η μεθοδολογία και τα μέσα υλοποίησης των στόχων, ήτοι τα πεπραγμένα, της Αρχής για το έτος 2016,**
- ο σχεδιασμός και οι επιμέρους στόχοι για το έτος 2017.**

ΜΕΡΟΣ II. Παρουσίαση της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.)

Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων συμβάσεων αποτελεί το θεσμικό όργανο της Πολιτείας που στοχεύει στη διασφάλιση της εφαρμογής των αρχών της καλής διακυβέρνησης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Η σύστασή της υπαγορεύθηκε από τις διαπιστωμένες ανάγκες του τομέα των δημοσίων συμβάσεων για την: α) ίδρυση και λειτουργία ενός κεντρικού φορέα συντονισμού, εποπτείας και αξιολόγησης του τομέα, β) απλοποίηση και εξορθολογισμό του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου και γ) βελτίωση της διοικητικής και οργανωτικής δομής του συστήματος.

Στα λίγα χρόνια λειτουργίας της, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπισε σε επίπεδο στελέχωσης και οργάνωσης, συνέβαλε ουσιαστικά στην αλλαγή του τοπίου των δημοσίων συμβάσεων, ώστε αυτός να καταστεί πιο αποτελεσματικός και διαφανής.

1. Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας – αποστολή

Οι βασικές επιδιώξεις του θεσμικού πλαισίου της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. είναι η διασφάλιση της λειτουργικής και οργανωτικής της ανεξαρτησίας, καθώς και της οικονομικής της αυτοτέλειας και αυτάρκειας. Οι σχετικές πρόνοιες του νομοθετικού πλαισίου έχουν ως στόχο την διευκόλυνση της εκτέλεσης της αποστολής της Αρχής, η οποία, λειτουργώντας ως κεντρικός φορέας συντονισμού ολόκληρου του τομέα των δημοσίων συμβάσεων, καλείται να διασφαλίσει με τρόπο αποτελεσματικό και διαφανή ότι ο τομέας λειτουργεί με γνώμονα την τήρηση της νομιμότητας και το δημόσιο συμφέρον.

1.1. Θεσμικό πλαίσιο

Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων ιδρύθηκε με τον Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ Α' 204/15.09.2011) και λειτουργεί, βάσει του νόμου αυτού όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, από τον Ιούνιο του 2012 και εντεύθεν ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή.

Η οργάνωση, στελέχωση και λειτουργία της διέπονται από τα ακόλουθα κανονιστικά κείμενα:

α) τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής (π.δ. 122/2012, ΦΕΚ Α' 215/5.11.2012, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), που ρυθμίζει τα ειδικότερα θέματα λειτουργίας της,

β) τον Οργανισμό Λειτουργίας της Αρχής (π.δ. 123/2012, ΦΕΚ Α' 216/5.11.2012, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), στον οποίο καθορίζονται οι υπηρεσίες της, η διάρθρωση και οι αρμοδιότητές τους, καθώς και θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού,

γ) τον Κανονισμό Οικονομικής Διαχείρισης (π.δ. 43/2013, ΦΕΚ Α' 80/5.4.2013, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), με τον οποίο ορίζεται ότι η Αρχή έχει δική της οικονομική υπηρεσία και δικό της προϋπολογισμό. Με το ίδιο θεσμικό πλαίσιο καθορίζονται οι πηγές των εσόδων της και ο τρόπος είσπραξής τους, οι διαδικασίες εκτέλεσης των κάθε είδους δαπανών της, καθώς και η λογιστική παρακολούθηση των εσόδων και των δαπανών της,

δ) την υπ' αριθμ. 5143/11.12.2014 (ΦΕΚ Β' 3335/11.12.2014) Υπουργική Απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 3491/09.06.2017 (ΦΕΚ Β' 1992) Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία καθορίζονται οι διαδικασίες παρακράτησης και απόδοσης της κράτησης υπέρ Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. που προβλέπεται στο άρθρο 4 παρ. 3 του ν. 4013/2011.

1.2. Αποστολή

Αποστολή της Αρχής, ως κεντρικού φορέα συντονισμού και εποπτείας του τομέα των δημοσίων συμβάσεων, είναι να προωθεί με αποτελεσματικότητα τη στρατηγική και τους στόχους που υιοθετούνται για τον τομέα, όπως:

- η ανάπτυξη και η προαγωγή της εθνικής στρατηγικής στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων,

- η μεταρρύθμιση του συστήματος για την ενίσχυση του ανταγωνισμού και της διαφάνειας,

- η βελτίωση της αποτελεσματικότητας, η ενίσχυση της εποπτείας και της αξιολόγησης του συστήματος, καθώς και η εναρμόνιση του εθνικού θεσμικού πλαισίου με το αντίστοιχο ευρωπαϊκό,

- η ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αναθετουσών αρχών και

- η διασφάλιση των κανόνων καλής διακυβέρνησης στον τομέα.

Για την εκτέλεση της αποστολής της, η Αρχή συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους διεθνείς οργανισμούς, τις αρμόδιες εθνικές αρχές, καθώς και τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα που δραστηριοποιούνται στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

2. Αρμοδιότητες

Στην αρμοδιότητα της Αρχής υπάγονται οι δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών και την παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια αυτών βάσει της κείμενης νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις, όπως σήμερα ορίζονται στο Ν. 4412/2016 (Α' 147) και στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, ανεξαρτήτως της εκτιμώμενης αξίας τους, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών-πλαίσιο, των δυναμικών συστημάτων αγορών, καθώς και των

συμβάσεων παραχώρησης δημοσίων έργων και υπηρεσιών κατά την έννοια της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας και ιδίως σήμερα κατά την έννοια του Ν. 4413/2016 (Α' 148) και της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ.

Δεν εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας της Αρχής, οι δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας (Ν. 3978/2011), οι συμβάσεις που εξαιρούνται από τον ν. 3978/2011 σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 24 αυτού, καθώς και οι συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 346 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Περαιτέρω, οι αρμοδιότητες της Αρχής, όπως προβλέπονται στον ιδρυτικό της νόμο, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα γνωμοδοτικών, συντονιστικών, εποπτικών και ελεγκτικών δράσεων, και ιδίως:

2.1. Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες

Στις γνωμοδοτικές αρμοδιότητες περιλαμβάνονται:

α) η γνωμοδότηση για τη συμβατότητα με το ενωσιακό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης,

β) η παροχή σύμφωνης γνώμης επί αιτημάτων αναθετουσών αρχών και φορέων περί προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι, βάσει του προϊσχύσαντος δικαίου (π.δ. 60/2007), η Αρχή ήταν αρμόδια για την παροχή σύμφωνης γνώμης και επί συμπληρωματικών συμβάσεων. Ωστόσο, μετά την ενσωμάτωση των νέων κοινοτικών οδηγιών με τον ν. 4412/2016, η συμπληρωματική σύμβαση αποτελεί πλέον ειδικότερη περίπτωση τροποποίησης σύμβασης, για την οποία η Αρχή δεν έχει ρητή αρμοδιότητα παροχής σύμφωνης γνώμης.

2.2. Συντονιστικές αρμοδιότητες

Στις συντονιστικές και συμβουλευτικές αρμοδιότητες περιλαμβάνονται:

α) Η προαγωγή της εθνικής στρατηγικής στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων,

β) Η μέριμνα για την τήρηση των κανόνων και των αρχών της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας και η παρακολούθηση της εφαρμογής του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων σε άμεση συσχέτιση με τις εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς εξελίξεις του τομέα των δημοσίων συμβάσεων,

γ) Η αξιολόγηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και η υποβολή προτάσεων για την υποβολή συστημικών προβλημάτων,

δ) Η ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αναθετουσών αρχών και

αναθετότων φορέων,

ε) Η συνδρομή στην εκπαίδευση του προσωπικού των αναθετουσών αρχών και αναθετότων φορέων, σε στενή συνεργασία με το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και

στ) Η συνεργασία, εν γένει, με τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς σε θέματα προγραμματισμού και βέλτιστων πρακτικών για τον ορθό σχεδιασμό, προκήρυξη, ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το Βιβλίο ΙΙΙ «Διακυβέρνηση» του ν. 4412/2016, στις εν λόγω αρμοδιότητες της Αρχής συμπεριλαμβάνονται πλέον και οι εξής:

α) Η διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής των κανόνων περί δημοσίων συμβάσεων,

β) Η αποστολή σχετικής έκθεσης παρακολούθησης, ανά τριετία, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην οποία περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τις συχνότερες αιτίες πλημμελούς εφαρμογής ή έλλειψης ασφάλειας δικαίου, περιλαμβανομένων ενδεχόμενων προβλημάτων στην εφαρμογή των κανόνων, το επίπεδο της συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, καθώς και την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη δέουσα αναφορά περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και άλλων ανάλογων σοβαρών παρατυπιών στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

γ) Η ενημέρωση και καθοδήγηση, διά γενικών οδηγιών, σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ε.Ε. στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, προς υποβοήθηση των αναθετουσών αρχών, των αναθετότων φορέων και των οικονομικών φορέων,

δ) Η μέριμνα, σε συνεργασία με τις Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών και την Εθνική Αρχή Συντονισμού, για την υποστήριξη των αναθετουσών αρχών και αναθετότων φορέων στον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και συγχρηματοδοτούμενων δημοσίων συμβάσεων αντιστοίχως,

ε) Η υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εθνικών στοιχείων εκθέσεων και στατιστικών, ιδίως σε σχέση με δημόσιες συμβάσεις που θα ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, εάν η αξία τους υπερέβαινε το κατώτατο όριο που προβλέπεται στα άρθρα 5 και 235 του ν. 4412/2016 και

στ) Η μέριμνα για την ανταλλαγή πληροφοριών με τις αρμόδιες αρχές όλων των κρατών μελών.

2.3. Εποπτικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες

Στις αρμοδιότητες αυτές, περιλαμβάνονται:

α) η άσκηση δειγματοληπτικών ελέγχων σε εν εξελίξει διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων,

β) η παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των δράσεων των αναθετουσών αρχών και φορέων,

γ) η εποπτεία και η αξιολόγηση των αρμόδιων ελεγκτικών διοικητικών οργάνων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

3. Λειτουργική ανεξαρτησία

3.1. Λειτουργική ανεξαρτησία

Η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας και υπόκειται αποκλειστικά στον έλεγχο της Βουλής των Ελλήνων σύμφωνα με το άρθρο 138Α του Κανονισμού της Βουλής. Δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα.

Αποτελείται από επτά (7) τακτικά και ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, συμπεριλαμβανομένων του Προέδρου και του Αντιπροέδρου και λειτουργεί ως συλλογικό όργανο. Τα Μέλη διορίζονται με απόφαση του έχοντος την νομοθετική -εν προκειμένω- πρωτοβουλία Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και η θητεία τους είναι πενταετής. Ο Πρόεδρος και τα τακτικά μέλη της Αρχής είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και τελούν σε αναστολή άσκησης οποιουδήποτε άμισθου ή έμμισθου δημόσιου ή δικηγορικού λειτουργήματος ή οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας. Τα αναπληρωματικά μέλη δεν επιτρέπεται να ασκούν οποιοδήποτε έμμισθο ή άμισθο δημόσιο λειτούργημα ή οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα που δεν συμβιβάζεται με την ιδιότητα και τα καθήκοντα του μέλους της Αρχής.

3.2. Σύσταση της Αρχής

Κατά το έτος 2016, με την υπ' αρ. 87288/24.8.2016 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 454/26.8.2016), διορίστηκε νέος Πρόεδρος της Αρχής ο κ. Γεώργιος Καταπόδης στη θέση του παραιτηθέντος από 25.04.2016 κ. Δημητρίου Ράικου. Επίσης, κατά το ίδιο έτος διορίστηκε νέος Αναπληρωτής Πρόεδρος, με την υπ' αριθμ. 121047/17-11-2016 Απόφαση (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 631/21.11.2016), σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος Αναπληρωτή Προέδρου, καθώς και δύο νέα τακτικά μέλη και ένα αναπληρωματικό μέλος (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 631/21.11.2016). Τέλος, με την με αρ. 5191/25-10-2016 απόφαση του Προέδρου της Αρχής διορίστηκε νέος Νομικός Σύμβουλος στην Αρχή, μετά την παραίτηση του

προηγούμενου Νομικού Συμβούλου αυτής. Κατόπιν των αλλαγών αυτών, η σύνθεση της Αρχής την 31.12.2016 είχε ως εξής:

Πίνακας 1 - Σύσταση Συμβουλίου

ΣΥΝΘΕΣΗ Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. την 31-12-2016
Γεώργιος Καταπόδης (Πρόεδρος)
Χριστίνα Μπουσουλέγκα (Αντιπρόεδρος)
Δημήτριος Λουρίκας (Μέλος)
Δημήτριος Σταθακόπουλος (Μέλος)
Μαρία Στυλιανίδου (Μέλος)
Ερωφίλη Χριστοβασίλη (Μέλος)

4. Διοικητική και Οικονομική Αυτοτέλεια

4.1. Διοικητική Αυτοτέλεια

Η Αρχή απολαύει διοικητικής αυτοτέλειας, δεδομένου ότι είναι ανεξάρτητη στον τρόπο οργάνωσής της και διοίκησης του προσωπικού της. Ειδικότερα, η Αρχή έχει οργανωθεί και λειτουργεί βάσει του Οργανισμού και του Κανονισμού Λειτουργίας της (π.δ. 122 και 123/2012). Επιπροσθέτως, ρυθμίζει τα θέματα στελέχωσής της βάσει ειδικών διατάξεων που προβλέπονται στον καταστατικό της νόμο (ν. 4013/2011).

4.2. Οικονομική αυτοτέλεια

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την Αρχή σχετικά με την οικονομική της διαχείριση και λειτουργία αποσκοπεί στην εξασφάλιση της οικονομικής της ανεξαρτησίας και αυτοτέλειας. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή εκτελεί δικό της προϋπολογισμό και είναι οικονομικά αυτοτελής, με την έννοια ότι δεν επιχορηγείται από τον τακτικό κρατικό προϋπολογισμό για τις δαπάνες λειτουργίας της.

Τα έσοδα για τη λειτουργία της Αρχής προέρχονται από την κράτηση που επιβάλλεται στις αναθέτουσες αρχές επί της αξίας των δημοσίων συμβάσεων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ιδρυτικού της νόμου. Η είσπραξη των εσόδων της και η εκτέλεση των δαπανών της πραγματοποιείται από την οικονομική της υπηρεσία. Το ποσοστό της κράτησης υπέρ της Αρχής για συμβάσεις που έχουν συναφθεί ή για τις οποίες έχουν εκκινήσει σχετικές διαδικασίες μέχρι την έναρξη ισχύος του νέου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις ανέρχεται σε 0,10%.

Το ποσοστό αυτό έχει περιοριστεί σε 0,06% σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016 και επιβάλλεται στις συμβάσεις που εκκινούν και συνάπτονται μετά την έναρξη ισχύος του, ήτοι μετά τις 08/08/2016.

Η οικονομική διαχείριση και ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών

καταστάσεων της Αρχής γίνεται από δύο ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, οι οποίοι υποβάλλουν εκθέσεις για την ορθή τήρηση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων (απολογισμός, ισολογισμός, αποτελέσματα χρήσης), καθώς και για τη νομιμότητα των δαπανών της. Οι εκθέσεις αυτές υποβάλλονται στον Πρόεδρο της Βουλής, στον Υπουργό Οικονομικών, στον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Το οικονομικό έτος 2016 ολοκληρώθηκε με πλεόνασμα, από το οποίο, βάσει του ν. 4013/2011, θα αποδοθεί στο Δημόσιο, κατά την κείμενη νομοθεσία, ποσό 960.000 ευρώ.

4.3. Μείωση της κράτησης υπέρ της Αρχής από 0,10% σε 0,06%

Με το νόμο 4412/2016, η κράτηση υπέρ της Αρχής μειώθηκε κατά 40%, ήτοι από 0,10% σε 0,06%, για τις συμβάσεις που συνάπτονται μετά τη θέση σε ισχύ του νέου νομοθετικού πλαισίου (08.08.2016), παρά τις έντονες, έγγραφες και προφορικές, αντιρρήσεις της Αρχής επί του θέματος². Το γεγονός αυτό ενδέχεται να αποτελέσει σημαντικό κίνδυνο για την διατήρηση της οικονομικής αυτοτέλειας της Αρχής και να υπονομεύσει την ευχέρειά της να χρηματοδοτεί με επάρκεια τις λειτουργικές της ανάγκες.

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι το γεγονός ότι, κατά τα πρώτα έτη λειτουργίας της, η Αρχή παρουσίασε πλεονάσματα, αιτιολογείται σχεδόν αποκλειστικά από την μη ολοκλήρωση της στελέχωσής της με το προβλεπόμενο επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό. Συνεπώς, εφόσον πληρωθούν οι κενές οργανικές θέσεις (οι οποίες επί του παρόντος ανέρχονται περίπου στο 30% του συνόλου των οργανικών θέσεων), οι δαπάνες μισθοδοσίας θα είναι αντιστοιχώς αυξημένες. Αν ληφθούν υπόψη και οι λοιπές λειτουργικές δαπάνες, καθώς και οι δαπάνες για επενδύσεις σε αναγκαίες υποδομές (κυρίως συστήματα πληροφορικής για την ανάπτυξη της εθνικής βάσης δεδομένων και την υποστήριξη των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων της Αρχής), υφίσταται σοβαρός κίνδυνος τα μειωμένα πλέον έσοδα να μην επαρκούν για την χρηματοδότηση των δαπανών της Αρχής με ίδιους πόρους.

² Σύμφωνα με το άρθρο 375, παρ. 7 του ν. 4412/2016, το έβδομο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4013/2011 αντικαθίσταται ως εξής: «Για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της Αρχής στις συμβάσεις που υπάγονται στον παρόντα νόμο, ύψους μεγαλύτερου ή ίσου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και ανεξαρτήτως πηγής προέλευσης χρηματοδότησης, οι οποίες συνάπτονται μετά την έναρξη ισχύος του, επιβάλλεται κράτηση ύψους 0,06%, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης».

4.4. Παρακολούθηση της κράτησης υπέρ της Αρχής

Η Αρχή παρακολουθεί σε καθημερινή βάση την πορεία των εσόδων από την κράτηση υπέρ αυτής (βλ. αμέσως ανωτέρω), αφού αυτή αποτελεί τον μοναδικό πόρο χρηματοδότησης της λειτουργίας της. Για το σκοπό αυτό έχει συναφθεί σύμβαση με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και έχει τεθεί σε λειτουργία κατάλληλη εφαρμογή για την είσπραξη της κράτησης και την καθημερινή αναλυτική ενημέρωση της Αρχής για κάθε πληρωμή.

4.5. Κατάρτιση προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2017

Η οικονομική διαχείριση της Αρχής διέπεται κατά βάση από το π.δ. 43/2013 (Κανονισμός Οικονομικής Διαχείρισης) και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του ν. 4270/2014 και του π.δ. 80/2016. Στο πλαίσιο αυτό, η αποτύπωση των εσόδων και των δαπανών γίνεται ταυτόχρονα, τόσο με βάση το Δημόσιο Λογιστικό (παρακολούθηση εσόδων και εξόδων σε ταμειακή βάση), όσο και, σε δεδουλευμένη βάση, με την εφαρμογή Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (σύμφωνα και με το π.δ. 205/1998).

Με βάση το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο καταρτίσθηκε ο προϋπολογισμός της Αρχής για το οικονομικό έτος 2017, ο οποίος εγκρίθηκε δυνάμει της υπ' αριθμ. 53ΕΣ/2016 Απόφασής της και αναρτήθηκε στο πρόγραμμα Διαύγεια.

Επιπρόσθετα, η Αρχή διαθέτει κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα, μέσω του οποίου παρακολουθείται καθημερινά η εκτέλεση του προϋπολογισμού σε ταμειακή και λογιστική βάση, καθώς οι λογαριασμοί της γενικής λογιστικής συνδέονται με τους ΚΑΕ του δημόσιου λογιστικού. Επιπλέον, η Αρχή αποστέλλει σε μηνιαία και τριμηνιαία βάση τα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού της στο Υπουργείο Οικονομικών και στην ΕΛ.ΣΤΑΤ., ενώ υποβάλλονται μηνιαίες αναφορές σχετικές με το Μητρώο Δεσμεύσεων στη διαδικτυακή πύλη του Υπουργείου Οικονομικών για την παρακολούθηση των υποχρεώσεων της Αρχής και την αποπληρωμή αυτών.

4.6. Μετεγκατάσταση της Αρχής σε νέο κτίριο

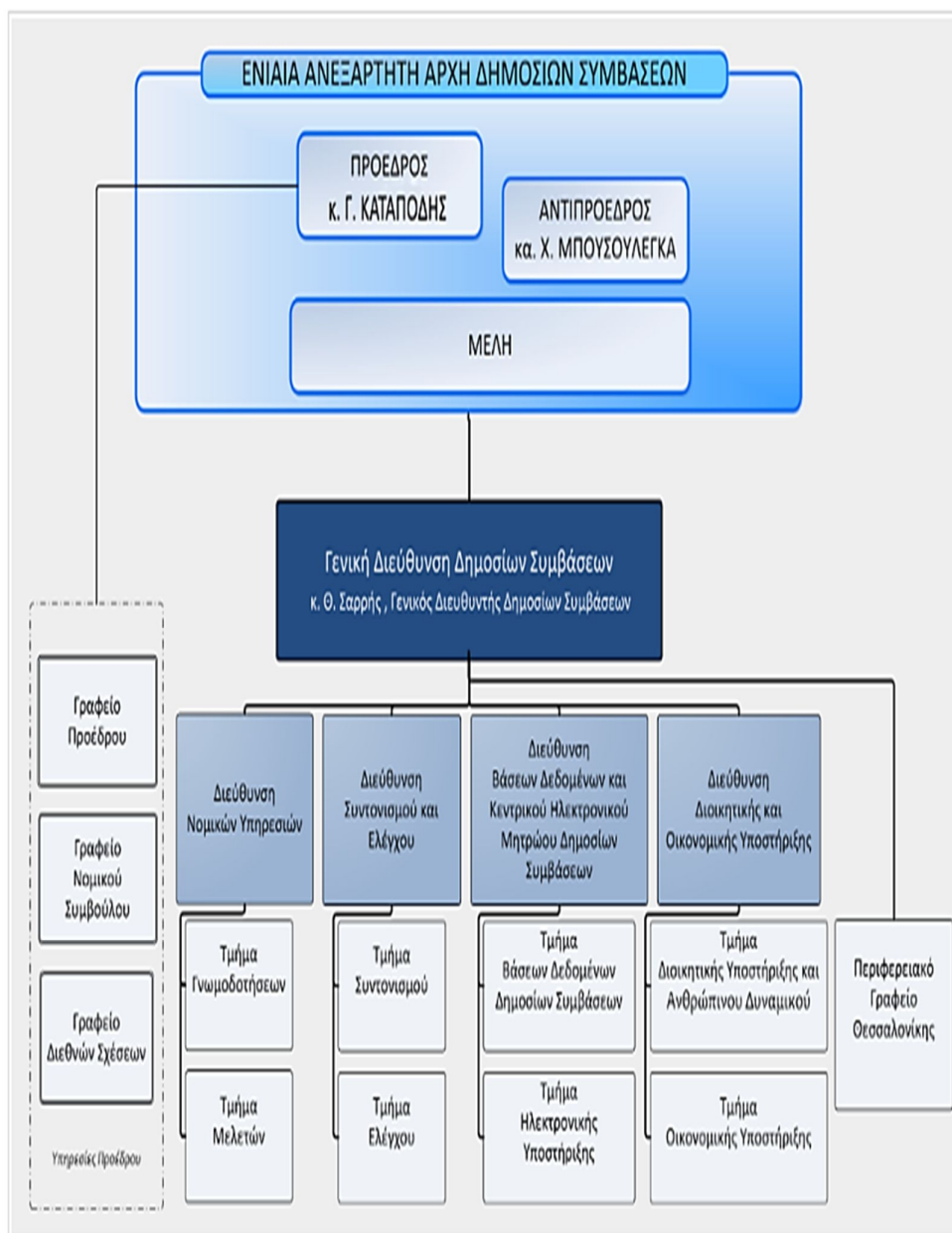
Το 2016, η Αρχή μετεγκαταστάθηκε από κτίριο επί της Λεωφ. Κηφισίας 7, σε νέο κτίριο επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κομνά Τράκα στην Κυψέλη. Η ενέργεια αυτή έχει ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση τουλάχιστον 120.000 ευρώ σε ετήσια βάση. Ταυτόχρονα, επέρχεται μείωση και στις παρεπόμενες δαπάνες, όπως δαπάνες κλιματισμού και θέρμανσης, κοινοχρήστων, φύλαξης κ.λπ.

5. Εσωτερική οργάνωση και λειτουργία

5.1. Οι υπηρεσίες της Αρχής

Οι υπηρεσίες της Αρχής είναι διαρθρωμένες στις Υπηρεσίες Προέδρου και τη

Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων, στην οποία υπάγονται τέσσερις (4) Διευθύνσεις και οκτώ (8) τμήματα, καθώς και το Περιφερειακό Γραφείο Θεσσαλονίκης, όπως αποτυπώνεται στο ακόλουθο οργανόγραμμα:

Διάγραμμα 1 – Οργανόγραμμα Αρχής

Επισημαίνεται ότι η Αρχή, κατά τη διάρκεια του 2016 αναγνώρισε την ανάγκη επαναξιολόγησης των οργανικών μονάδων της και επικαιροποίησης του οργανογράμματός της για την άσκηση του συνόλου των αρμοδιοτήτων της και την

επίτευξη των στρατηγικών στόχων της. Για το λόγο αυτό ενέταξε στο επιχειρησιακό της σχέδιο 2016-2017, ως ενέργεια προς υλοποίηση, πρόταση τροποποίησης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου της και συγκρότησε σχετική ομάδα εργασίας με την υπ' αριθμ. 1210/16.02.2017 απόφασή της.

5.2. Το προσωπικό της Αρχής

5.2.1. Κατηγορίες προσωπικού και ειδικότητες

Ήδη από τον Σεπτέμβριο του 2013, βασική μέριμνα της Αρχής ήταν και παραμένει η ολοκλήρωση της στελέχωσής της με το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό, ταυτόχρονα με την εσωτερική οργάνωση και λειτουργία της ανά τομέα δραστηριότητας. Στο πλαίσιο αυτό, μερίμνησε για την τοποθέτηση των στελεχών ανά κατηγορία και ειδικότητα στις αρμόδιες διευθύνσεις και γραφεία, με κριτήριο τις ικανότητές τους και τις απαιτήσεις κάθε διεύθυνσης και θέσης, διασφαλίζοντας την απρόσκοπτη λειτουργία της.

Το σύνολο του ειδικού επιστημονικού προσωπικού διαθέτει αυξημένα προσόντα (μεταπτυχιακό τίτλο ή διδακτορικό τίτλο σπουδών ή/και δημοσιεύσεις σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά) και εξειδικευμένη (τουλάχιστον τριετή) εμπειρία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Επίσης, το σύνολο σχεδόν των στελεχών που υπηρετούν στην Αρχή γνωρίζουν άριστα ή πολύ καλά τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα, ενώ περί το 35% διαθέτει πτυχίο δύο ή περισσότερων ξένων γλωσσών.

Πίνακας 2 – Κατανομή προσωπικού ανά μορφωτικό επίπεδο, την 31-12-2016

Μορφωτικό επίπεδο	Αριθμός
Διδακτορικό	4
Μεταπτυχιακό	41
Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης	14
Τεχνολογικής Εκπαίδευσης	2
Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	1
Σύνολο	62

Ειδικότερα, η κατανομή του προσωπικού ανά κατηγορία και ειδικότητα την 31.12.2016, παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3 - Κατανομή του προσωπικού ανά κατηγορία και ειδικότητα την 31-12-2016

Κατηγορία προσωπικού	Πληρωθείσες θέσεις	Κενές θέσεις	Σύνολο οργανικών θέσεων
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	1		1
ΕΙΔΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	54	11	65
Νομικοί	27	3	30
Διπλωματούχοι Μηχανικοί	9	2	11
Οικονομολόγοι	10	0	10
Πληροφορικής	5	1	6
Λοιποί Επιστήμονες	3	5	8
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	7	22	29
ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού	4	9	13
ΤΕ Πληροφορικής	0	4	4
ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού	2	3	5
ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων	1	2	3
Διοικητικοί Γραμματείς	0	2	2
ΥΕ Επιμελητών	0	2	2
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	62	33	95

Σημείωση: Στις παραπάνω θέσεις δεν περιλαμβάνονται ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος, ο Νομικός Σύμβουλος, τα Μέλη της Αρχής (τακτικά και αναπληρωματικά) και δύο (02) ασκούμενοι δικηγόροι. Επίσης δεν συμπεριλαμβάνονται πέντε (05) υπάλληλοι ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού και μία (01) υπάλληλος ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού που μετατάχθηκαν στην Αρχή (ΦΕΚ 1387/Γ/30-12-2016), αλλά ανέλαβαν υπηρεσία τον Ιανουάριο του 2017.

5.2.2. Ειδικά ζητήματα στελέχωσης – μείωση προσωπικού

Κατά τη διάρκεια του έτους 2016, αλλά και στις αρχές του έτους 2017, παρατηρήθηκε αισθητή μείωση του προσωπικού της Αρχής και ιδίως του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, Ειδικότητας Νομικών, το οποίο είναι απολύτως απαραίτητο για την εύρυθμη λειτουργία της Αρχής. Ειδικότερα, από το ήδη αριθμητικά ελλιπές προσωπικό της Αρχής αποχώρησαν επτά (7) στελέχη λόγω διορισμού σε επί θητεία θέσεις άλλων Ανεξάρτητων Αρχών (συγκεκριμένα στη νεοσύστατη Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, στο Συνήγορο του Πολίτη και στο Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού) και πέντε (5) στελέχη λόγω αποσπάσεων σε άλλους φορείς του δημοσίου.

Ειδικότερα, βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, οι οργανικές θέσεις μεταταγμένου προσωπικού που αποσπάται ή διορίζεται επί θητεία σε άλλους φορείς του δημοσίου παραμένουν κενές, καθώς δεν προβλέπεται η δυνατότητα κάλυψής

τους με αποσπασμένο προσωπικό. Για το λόγο αυτό, η Αρχή προκρίνει τις εξής λύσεις:

α) Να προβλεφθεί νομοθετικά, η δυνατότητα κάλυψης των θέσεων που έχουν κενωθεί λόγω διορισμού σε επί θητεία θέση άλλων φορέων, μέσω αποσπάσεων για το χρονικό διάστημα της θητείας των αποχωρησάντων και

β) Να προβλεφθεί η αύξηση των οργανικών θέσεων του Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, Ειδικότητας Νομικών.

Σε ό,τι αφορά εν γένει στη στελέχωσή της, η Αρχή διέπεται από της διατάξεις του ιδρυτικού της νόμου 4013/2011 και συμπληρωματικά από το π.δ. 123/2012. Τα νομοθετήματα αυτά θεσπίζουν ένα σύστημα στελέχωσης της Αρχής μέσω μετατάξεων και αποσπάσεων από προσωπικό που υπηρετεί στο Δημόσιο, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης. Κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, κατά το έτος 2016 η Αρχή αποπειράθηκε να καλύψει μέσω μετατάξεων – αποσπάσεων έναν περιορισμένο αριθμό θέσεων Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού³.

Ωστόσο, στο μεσοδιάστημα εξεδόθη τον Δεκέμβριο του 2016 ο ν. 4440/2016, σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου θεσπίζεται ένα Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας για τους περισσότερους φορείς του Δημοσίου, το οποίο όμως δεν έχει τεθεί ακόμη σε εφαρμογή. Παραλλήλως αυτού και ενώ συνεχίζεται η αποχώρηση στελεχών από την Αρχή (είτε γιατί έληξε η απόσπασή τους, είτε γιατί απορροφήθηκαν ή διορίστηκαν σε άλλες θέσεις του δημοσίου κατά τα ανωτέρω υπό 5.2.2.1.) δεν φαίνεται να υφίσταται δυνατότητα συμπλήρωσης των κενών που δημιουργούνται μέσω νέων μετατάξεων ή αποσπάσεων, ειδικά εν όψει του γεγονότος ότι τα συναρμόδια υπουργεία ερμηνεύουν τον νόμο περί κινητικότητας ως καταργούντα τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τη στελέχωση της Αρχής (αν και μεταγενέστερες και ειδικότερες αυτού, καθώς η τελευταία τροποποίηση του π.δ. 123/2012 συντελέσθηκε με το ν. 4441/2016).

Εκτιμούμε ότι παρόμοια ερμηνευτική προσέγγιση πλήττει σε σημαντικό βαθμό τη διοικητική αυτοτέλεια και εν τέλει την ανεξαρτησία της Αρχής και σε κάθε περίπτωση δυσκολεύει αισθητά το έργο της, εν όψει των υφιστάμενων σημαντικών κενών στην οργανική της σύνθεση.

³ Κατά το έτος 2016, η Αρχή προχώρησε στην έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την κάλυψη με μετάταξη δεκαεπτά (17) θέσεων Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού, η σχετική όμως διαδικασία δεν ολοκληρώθηκε για λόγους που δεν ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της Αρχής.

Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι το νέο σύστημα κινητικότητας αφενός δεν εφαρμόζεται ακόμη (ούτε είναι δεδομένο ή γνωστό πότε ακριβώς θα εφαρμοσθεί) και αφετέρου δεν είναι συμβατό με την ιδιαίτερη φύση του αντικειμένου της Αρχής μας⁴.

Σε κάθε περίπτωση, η ολοκλήρωση της πλήρους στελέχωσης της Αρχής αποτελεί πολύ κρίσιμο στοιχείο για τη λειτουργία της Αρχής και συνιστά μια από τις επιμέρους δράσεις για την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητάς της, που περιλαμβάνονται και στο Επιχειρησιακό της Σχέδιο (2016-2017).

5.2.3. Επιλογή προϊσταμένων – Δυσχέρειες

Παραλλήλως, με τις διατάξεις του ν. 4369/2016 (Α'33) που τροποποιεί τις σχετικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα, θεσπίζεται ένα νέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων με τη σύσταση Εθνικού Μητρώου Επιτελικών Στελεχών. Το σύστημα αυτό δεν έχει αρχίσει ακόμα να λειτουργεί και για τον λόγο αυτόν, οι φορείς του Δημοσίου εφαρμόζουν μεταβατικά τις σχετικές διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα περί αναπλήρωσης προϊσταμένων.

Ανεξαρτήτως του χρονικού ορίζοντα ενεργοποίησης των διατάξεων του ν. 4369/2016, είναι γεγονός ότι αυτός θεσπίζει ένα οριζόντιο σύστημα επιλογής προϊσταμένων, το οποίο, αφενός δεν συνάδει με την διοικητική αυτοτέλεια και εν τέλει με την ανεξαρτησία της Αρχής και αφετέρου δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τις ειδικότερες ανάγκες και απαιτήσεις της Αρχής. Αυτός εξάλλου είναι και ο λόγος για τον οποίο η Αρχή ουδέποτε μέχρι σήμερα ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του Υπαλληλικού Κώδικα, ει μη μόνον στις περιπτώσεις που ο ιδρυτικός της νόμος ρητώς παρέπεμπε σε αυτόν. Υπό την αντίθετη ερμηνεία, η οποία δυστυχώς είναι αυτή που φαίνεται να υιοθετείται από τα συναρμόδια υπουργεία, η Αρχή υποχρεώνεται να προσφύγει σε επιλογή προσωρινών προϊσταμένων με βάση τις μεταβατικές ρυθμίσεις του άρθρου 87 του Υπαλληλικού Κώδικα περί αναπλήρωσης προϊσταμένων από τη στενότερη βάση του υφιστάμενου προσωπικού της, ενόψει και των σημαντικών ελλείψεων που προαναφέρθηκαν.

Σε μια τέτοια περίπτωση, περαιτέρω θίγεται η αρχή της αξιοκρατίας (καθώς καθίσταται υποχρεωτική η ανάθεση θέσεων ευθύνης σε υπαλλήλους οι οποίοι – αν και υψηλού επιπέδου και ουσιαστικών προσόντων – δεν είναι απαραίτητο ότι διαθέτουν την απαιτούμενη για θέσεις ευθύνης προϋπηρεσία και διοικητική

⁴ Σημειώνεται ότι η Αρχή, αξιοποιώντας τις μεταβατικές ρυθμίσεις του ν. 4440/2016, εξέδωσε το Μάιο του 2017 πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για μετατάξεις – αποσπάσεις για την κάλυψη δέκα (10) κενών οργανικών θέσεων Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού που τελεί εν εξελίξει.

εμπειρία), με αποτέλεσμα να πλήττεται η αποτελεσματικότητα της Αρχής, ιδίως σε μια χρονική συγκυρία κατά την οποία αυτή φέρει το σημαντικό βάρος του συντονισμού της υλοποίησης του νέου νομοθετικού πλαισίου και της ουσιαστικής προώθησης πλήθους δράσεων επί εθνικών και ενωσιακών στόχων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

Επισημαίνεται, συμπερασματικά, ότι η πιθανότητα υπαγωγής των διαδικασιών επιλογής προϊσταμένων της Αρχής στο γενικό πλαίσιο που θέτει ο ν. 4369/2016 και όχι σε αυτό που προβλέπεται από το ειδικό νομοθετικό καθεστώς που τη διέπει, θίγει τον πυρήνα της διοικητικής αυτοτέλειας και εν τέλει ανεξαρτησίας της Αρχής, καθώς το καθεστώς του ν. 4369/2016 αποδίδει την αρμοδιότητα της επιλογής των προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις ευθύνης σε κεντρικό κρατικό όργανο.

5.2.4. Συγκρότηση Υπηρεσιακού και Πειθαρχικού Συμβουλίου

Κατά το έτος 2016, η Αρχή, με τις από 12.04.2016 και 14.04.2016 αποφάσεις του Προέδρου της, συγκρότησε Υπηρεσιακό και Πειθαρχικό Συμβούλιο αντιστοίχως. Επισημαίνεται ότι η σχετική υποχρέωση συγκρότησης των οργάνων αυτών προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3051/2002 (ΦΕΚ Α'220), όπως ισχύει.

5.3. Επιχειρησιακό Σχέδιο της Αρχής

Η Αρχή, προκειμένου να ανταποκριθεί με συστηματικό και οργανωμένο τρόπο στις πολλαπλές και πολυσχιδείς προκλήσεις του τομέα των δημοσίων συμβάσεων, ολοκλήρωσε και ενέκρινε το πρώτο Επιχειρησιακό της Σχέδιο για τα έτη 2016-2017, το οποίο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού της (Στρατηγικό Σχέδιο Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2016-2020).

Πρόκειται για ένα συνεκτικό κείμενο που καταγράφει τις προτεραιότητες, τις δράσεις και τα μέσα για την επίτευξη των στρατηγικών στόχων της για το έτος 2016. Η εκπόνηση και εφαρμογή αυτού αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα στη λειτουργία της Αρχής, καθώς έχει καταστεί πλέον δυνατός ο προσδιορισμός των οργανικών μονάδων που είναι αρμόδιες για την υλοποίηση κάθε ενέργειας/δράσης σε συνδυασμό με την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, το χρονοδιάγραμμα και η μέθοδος παρακολούθησης της υλοποίησης των δράσεων αυτών.

5.4. Κανονισμός προμηθειών

Η Αρχή, από το τέλος του 2015, έχει τυποποιήσει τις διαδικασίες προγραμματισμού, προκήρυξης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων που πραγματοποιεί η ίδια. Για το σκοπό αυτό εκδόθηκε η απόφαση 282/2015 «Οδηγός προκήρυξης και ανάθεσης των προμηθειών και υπηρεσιών της Αρχής», με βάση τον οποίο προγραμματίζονται, προκηρύσσονται και εκτελούνται οι κάθε είδους προμήθειες της Αρχής από τις αρμόδιες υπηρεσίες της.

Στο πλαίσιο αυτό, το έτος 2016 εφαρμόσθηκε το πρόγραμμα προμηθειών του εν λόγω έτους, ενώ εγκρίθηκε και το πρόγραμμα προμηθειών για το έτος 2017, το οποίο εκτελείται κανονικά.

5.5. Εκπαίδευση προσωπικού

Το προσωπικό της Αρχής συμμετέχει σε προγράμματα κατάρτισης που σχεδιάζονται και παρακολουθούνται από την Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης, ενώ το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων υποστηρίζει τις δράσεις εκπαίδευσης που έχουν διεθνές χαρακτήρα. Και κατά το έτος 2016, το προσωπικό της Αρχής παρακολούθησε σεμινάρια που διοργανώνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά και διεθνείς φορείς (OECD, IPPC) στο εξωτερικό και αφορούν στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

Όσον αφορά στο εσωτερικό, η σχετική εκπαίδευση αφορά τόσο στο Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό (ΕΕΠ) όσο και στο διοικητικό προσωπικό και πραγματοποιείται μέσω του Ινστιτούτο Επιμόρφωσης σε ζητήματα δημόσιας διοίκησης και οργάνωσης.

5.6. Τήρηση Βάσης Νομοθεσίας Δημοσίων Συμβάσεων

Στο πλαίσιο της υποχρέωσης τήρησης από την Αρχή Βάσης Νομοθεσίας Δημοσίων Συμβάσεων, αυτή παρακολουθεί σε μηνιαία βάση την νομοθεσία που εκδίδεται επί του τομέα των δημοσίων συμβάσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, τηρώντας σχετικά αρχεία δεδομένων νομοθεσίας. Ταυτόχρονα, συντάσσει τριμηνιαία ενημερωτικά δελτία νομοθεσίας, στα οποία περιλαμβάνεται ολοκληρωμένη περιγραφή των Νόμων, Προεδρικών Διαταγμάτων και Κανονιστικών πράξεων που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, καθώς και των Ευρωπαϊκών Οδηγιών και Κανονισμών που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. και άπτονται ζητημάτων δημοσίων συμβάσεων.

Τα εν λόγω ενημερωτικά δελτία νομοθεσίας αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρχής, προκειμένου να παρέχεται ευρεία δημοσιότητα και πρόσβαση για κάθε ενδιαφερόμενο, δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα. Περαιτέρω, η Αρχή εκδίδει ενημερωτικά έγγραφα που αναρτώνται στην ιστοσελίδα της και αφορούν σε διαρκή ενημέρωση για τις τροποποιήσεις και διορθώσεις ειδικώς του ν. 4412/2016.

5.7. Οργάνωση και λειτουργία Βιβλιοθήκης Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Δυνάμει του άρθρου 8 παρ. 2 περ. β υποπερ. (θθ) του π.δ. 123/2012, στην Αρχή λειτουργεί βιβλιοθήκη με εκδόσεις, ελληνικές και ξενόγλωσσες, σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή, σχετικές με την εφαρμογή της νομοθεσίας των δημοσίων συμβάσεων και με οποιοδήποτε άλλο έντυπο ή ηλεκτρονικό υλικό.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, τηρείται και λειτουργεί ηλεκτρονικό σύστημα δανεισμού βιβλίων και επιστημονικών περιοδικών για την ασφαλή διακίνηση του έντυπου υλικού της Βιβλιοθήκης εντός της Αρχής, ούτως ώστε να είναι διαθέσιμο στο επιστημονικό προσωπικό της Αρχής για την όσο το δυνατόν πιο εμπεριστατωμένη και επαρκή εκτέλεση του επιστημονικού τους έργου.

6. Οι ψηφιακές υπηρεσίες της Αρχής

Η Αρχή αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη και αποτελεσματική λειτουργία των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, τόσο για τη δική της λειτουργία όσο και για τη λειτουργία και αποτελεσματικότητα του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων στο σύνολό του. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή αξιοποιεί το ενδοδίκτυο και το ψηφιακό αρχείο της για την καλύτερη οργάνωση της υπηρεσίας, καθώς και τον ιστότοπό της, για την καλύτερη επικοινωνία με τις αναθέτουσες αρχές /αναθέτοντες φορείς και τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς.

ΜΕΡΟΣ III. Επισκόπηση του έργου της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. το 2016

Όπως αναφέρεται και στην εισαγωγή της παρούσας Έκθεσης, το έργο της Αρχής κατά το 2016 επικεντρώθηκε σε τρεις βασικούς άξονες και συγκεκριμένα:

A) Στην ενεργό συμμετοχή και συνεργασία με όλους τους συναρμόδιους και εμπλεκόμενους φορείς (υπουργεία, κεντρικές αναθέτουσες αρχές, αναθέτοντες φορείς, επιμελητήρια κ.λπ.), για την ολοκλήρωση και έναρξη εφαρμογής εντός του έτους 2016 του νέου θεσμικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις.

B) Στον σχεδιασμό, στην οργάνωση και στην υλοποίηση ενός συνόλου υποστηρικτικών δράσεων προς τις αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς, ώστε αυτοί να προετοιμασθούν έγκαιρα και κατάλληλα στο νέο θεσμικό πλαίσιο και στην άμεση και ορθή εφαρμογή του.

Οι πιο σημαντικές από τις δράσεις αυτές ήταν:

- η έκδοση προτύπων και υποδειγμάτων διακηρύξεων για τη διενέργεια διαγωνισμών με τις νέες διατάξεις,

- η έκδοση προτύπων εγγράφων, όπως το Τ.Ε.Υ.Δ. κ.λπ.,

- η έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών,

- η συμβουλευτική υποστήριξη των αναθετουσών αρχών και φορέων, μέσω απαντήσεων σε ερωτήματα που σχετίζονται με την ερμηνεία διατάξεων και την εφαρμογή στην πράξη του νέου νομοθετικού πλαισίου, καθώς και η δημιουργία μιας κατάλληλης ηλεκτρονικής πλατφόρμας συχνών απαντήσεων – ερωτήσεων (FAQs) στην ιστοσελίδα της Αρχής,

- ο σχεδιασμός και η υλοποίηση, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, ενός ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος επί του ν. 4412/2016, καθώς και ημερίδων ευαισθητοποίησης σε πολλές περιφέρειες,

- η έγκαιρη υλοποίηση όλων των ενεργειών και δράσεων που περιλαμβάνονται στις αιρεσιμότητες για τη χρηματοδότηση Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020,

- άλλες αναγκαίες δράσεις για τον συντονισμό και την εποπτεία του τομέα των δημοσίων συμβάσεων και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αναθετουσών αρχών και φορέων.

Γ) Στον συντονισμό των διαδικασιών σύνταξης, υποβολής και έγκρισης από την Κυβέρνηση της Εθνικής Στρατηγικής στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

7. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων

7.1. Ενσωμάτωση οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ και ενοποίηση νομοθετικού πλαισίου για τις δημόσιες συμβάσεις

Κατά το έτος 2014, η Ευρωπαϊκή Ένωση προχώρησε στην έκδοση των Οδηγιών 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, με τις οποίες τροποποιήθηκε συνολικά το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και τις συμβάσεις παραχώρησης.

Η Αρχή, βάσει του ιδρυτικού της νόμου και του άρθρου 8 παρ. 2β περ. (αα) του π.δ. 123/2012 (ΦΕΚ Α/216), έχει την αρμοδιότητα *“της τεκμηρίωσης και εν γένει της προετοιμασίας των εισηγήσεων της προς τα αρμόδια εθνικά όργανα με σκοπό την θεσμοθέτηση ρυθμίσεων για την προσήκουσα εναρμόνιση της εθνικής έννομης τάξης προς το ευρωπαϊκό δίκαιο, την απλούστευση, κωδικοποίηση και ενοποίηση των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων του εθνικού δικαίου, καθώς και τον εξορθολογισμό των διοικητικών πρακτικών και διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων”*.

Στο πλαίσιο της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, που συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ πρωτ. 61082/5.6.2015 (ΑΔΑ: 7Ε9645ΦΘΘ-4Υ) απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, η Αρχή συμμετείχε στην επεξεργασία των σχεδίων νόμων για τις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις παραχώρησης, τα οποία κατέληξαν στην έκδοση του ν. 4412/2016 (Α' 147) *“Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)”* και του ν. 4413/2016 (Α 148) *“Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014) και άλλες διατάξεις”*.

Κατόπιν της έκδοσης των ν. 4412/2016 και 4413/2016, η Αρχή παρακολουθεί την εφαρμογή τους, εντοπίζει προβλήματα ερμηνείας και υποβάλλει προτάσεις προς τα αρμόδια υπουργεία για την επίλυσή τους, είτε με την έκδοση διευκρινίσεων είτε μέσω νομοθετικών παρεμβάσεων.

Περαιτέρω, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας, το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας και την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, ολοκληρώθηκε η επεξεργασία και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.: α) την 24η/05/2016 (L 135/120), *Διορθωτικό στην οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ* καθώς και β) την 17η/11/2016 (L 311/26) *Διορθωτικό στην οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης*

Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ.

7.2. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο εν περιλήψει – Καινοτομίες και Προβλήματα

7.2.1. Οι καινοτομίες του ν. 4412/2016

Ο νόμος 4412/2016, ο οποίος άρχισε να ισχύει από τις 08.08.2016 επιφέρει τις παρακάτω βασικές αλλαγές στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων:

- Ενοποιείται το νομοθετικό πλαίσιο και αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της πολυνομίας, καθώς θεσπίζεται ένα ενιαίο και πλήρες κανονιστικό πλαίσιο για όλες τις δημόσιες συμβάσεις (στο στάδιο ανάθεσης και εκτέλεσης μιας δημόσιας σύμβασης) ανεξαρτήτως τους είδους της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα, του αντικειμένου της σύμβασης, του είδους της διαγωνιστικής διαδικασίας και της εκτιμώμενης αξίας αυτών, με την ταυτόχρονη κατάργηση του συνόλου του προϊσχύσαντος νομοθετικού πλαισίου, καθώς και των ειδικών κανονισμών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.

- Εισάγεται σύστημα Κεντροποίησης των αγορών, καθώς ορίζονται Κεντρικές Αρχές Αγορών και Εθνικές Κεντρικές Αρχές Αγορών και ειδικότερα η Γενική Γραμματεία Υποδομών, η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή και η Επιτροπή Προμηθειών Υγείας.

- Αναμορφώνεται το πλαίσιο που αφορά στις δυνατότητες προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, μέσω της πρόβλεψης της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση (ενώ αποσαφηνίζεται για πρώτη φορά η διάκριση μεταξύ μη κανονικών και अपαράδεκτων προσφορών).

- Ενισχύεται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων και εργαλείων, καθώς:

- Επεκτείνεται η υποχρεωτική χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. για συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και συναφών επιστημονικών υπηρεσιών,

- Επανέρχεται η υποχρεωτική ανάρτηση στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. όλων των συμβάσεων αξίας 1.000,00 ευρώ και άνω,

- Θεσπίζεται ένα ενιαίο σύστημα δημοσιότητας σε εθνικό επίπεδο,

- Προβλέπεται η λειτουργική διασύνδεση του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. με το πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ,

- Εισάγονται νέα ηλεκτρονικά εργαλεία και δη οι Ηλεκτρονικοί Κατάλογοι και το Δυναμικό Σύστημα Αγορών.

- Θεσπίζονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έντυπο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), για δημόσιες συμβάσεις άνω των κοινοτικών ορίων, και το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), για συμβάσεις κάτω των ορίων, ως μέσα προαπόδειξης της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού και πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες.

- Ενισχύεται η πρόσβαση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις διαγωνιστικές διαδικασίες, με διάφορους τρόπους (ενδεικτικά αναφέρεται η θέσπιση του κανόνα υποδιαίρεσης συμβάσεων σε τμήματα κ.λπ.).

- Ενισχύεται η κοινωνική οικονομία και τονίζονται οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές παράμετροι των δημοσίων συμβάσεων.

- Ενσωματώνονται διατάξεις των Οδηγιών που αφορούν στο στάδιο της εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων και ιδίως σε σχέση με τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης, την υπεργολαβία, την τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους και το δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης.

- Αναμορφώνεται πλήρως το σύστημα έννομης προστασίας. Ιδρύεται η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, ως ανεξάρτητο διοικητικό όργανο, ενώπιον του οποίου μπορεί ο κάθε ενδιαφερόμενος να προσφύγει και να ζητήσει την ακύρωση παρονόμως συναφθείσας σύμβασης καθώς και προσωρινά μέτρα προστασίας.

- Θεσπίζονται διατάξεις που αφορούν σε διαδικασίες ορθής διακυβέρνησης για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του νέου πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, της διαφάνειας, και ενός αυξημένου επιπέδου λογοδοσίας για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης.

- Εισάγονται περισσότερα είδη διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων, όπως είναι η νέα διαδικασία της σύμπραξης καινοτομίας.

7.2.2. Προβλήματα που έχουν διαπιστωθεί κατά την εφαρμογή του ν. 4412/2016

Από τη μέχρι τώρα εμπειρία εφαρμογής του ν. 4412/2016 και στη βάση της συνεχούς επικοινωνίας της Αρχής με αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς, η Αρχή ήδη προέβη στις ακόλουθες πρώτες διαπιστώσεις για προβλήματα κατά την εφαρμογή του νόμου (τα οποία θα μπορούσαν να κινητοποιήσουν σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες):

- Προβλήματα από ασυνέχειες μεταξύ των γενικών κανόνων και των ειδικότερων κανόνων ανάθεσης που εισήχθησαν για τα δημόσια έργα, τις μελέτες και τις συναφείς τεχνικές υπηρεσίες.

- Προβλήματα από την εφαρμογή της υποχρέωσης υποβολής του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) - το οποίο υποβάλλεται για συμβάσεις άνω των

ορίων εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών - και του Τυποποιημένου Εγγράφου Υπεύθυνης Δήλωση (ΤΕΥΔ) - το οποίο υποβάλλεται για συμβάσεις αξίας κατώτερης των χρηματικών ορίων που προβλέπονται στις κοινοτικές οδηγίες - ιδίως σε ό,τι αφορά στην υποχρέωση υπογραφής των εντύπων αυτών (που συνιστούν επί της ουσίας υπεύθυνες δηλώσεις περί μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού) από όλα τα μέλη των οργάνων διοίκησης των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

- Προβλήματα από την πρόβλεψη για τη σύσταση επιτροπών διαγωνισμού στις συμβάσεις δημοσίων έργων και μελετών από τεχνικούς υπαλλήλους των αναθετουσών αρχών, (σε συνάρτηση με την απαίτηση τεχνικής επάρκειας – περιορισμένης στελέχωσης τεχνικών υπηρεσιών αναθετουσών αρχών).

- Προβλήματα από την επέκταση του χαρακτηρισμού μιας σύμβασης υπηρεσιών ως σύμβασης έργου (ιδίως και σε σχέση με τους αντίστοιχους ορισμούς του ενωσιακού δικαίου).

- Προβλήματα από την έλλειψη ειδικών ρυθμίσεων για συμβάσεις ιδιαίτερα χαμηλής αξίας (π.χ. απαιτείται η προσκόμιση ποινικού μητρώου και φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, καθώς και πιστοποιητικό μη πτώχευσης, για συμβάσεις αξίας κατώτερης των 2.500 ευρώ, οι οποίες δεν συνάπτονται εγγράφως).

7.2.3. Ο ν. 4413/2016 για τις συμβάσεις παραχώρησης

Με το ν. 4413/2016 θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά ένα ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς. Τα βασικότερα σημεία του νομοθετικού αυτού πλαισίου είναι τα εξής:

- Ορίζεται με σαφήνεια η σύμβαση παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών.

- Καθίσταται σαφές ότι με την ανάθεση σύμβασης παραχώρησης έργων ή υπηρεσιών μεταβιβάζεται στον παραχωρησιούχο ο λειτουργικός κίνδυνος που απορρέει από την εκμετάλλευση των εν λόγω έργων ή υπηρεσιών.

- Δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο παραχώρησης οι δραστηριότητες που κατά τα Σύνταγμα ανήκουν αποκλειστικά στο κράτος και ιδίως η εθνική άμυνα, η αστυνόμευση, η απονομή της δικαιοσύνης και η εκτέλεση των ποινών που επιβάλλονται από τα αρμόδια δικαστήρια.

- Ο ν. 4413/2016 δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις που αφορούν στη διάθεση ή στην εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής πόσιμου ύδατος, καθώς και στην τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με πόσιμο ύδωρ.

- Στην περίπτωση ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών που υλοποιούνται ως συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) σύμφωνα με το ν. 3389/2005, εφαρμόζονται πλέον οι διατάξεις του ν. 4413/2016 και μόνο συμπληρωματικά οι διατάξεις του ν. 3389/2005.

8. Δράσεις της Αρχής σε σχέση με το νέο νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων

Για την υποστήριξη των αναθετουσών αρχών και φορέων ως προς την εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, η Αρχή, κατά το έτος 2016 υλοποίησε μία σειρά υποστηρικτικών δράσεων, οι σημαντικότερες εκ των οποίων παρουσιάζονται κατωτέρω.

8.1. Έκδοση Προτύπων Διακηρύξεων, Υποδειγμάτων και Τυποποιημένων Εντύπων

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της Αρχής για την έκδοση πρότυπων εγγράφων σύμβασης με δεσμευτική ισχύ (άρθρο 53 παρ. 5 ν. 4412/2016 και άρθρο 2 παρ. 2 περ. (ε) του ν. 4013/2011), μετά από διαβούλευση με τους κατά περίπτωση αρμόδιους δημόσιους φορείς, εκδόθηκαν το 2016 τα κάτωθι πρότυπα έγγραφα σύμβασης:

8.1.1. Έκδοση Προτύπων Τευχών Ανοικτής Διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων και μελετών

Η Αρχή, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών στο πλαίσιο της συγκροτηθείσας Ομάδας Εργασίας (ΑΔΑ 6Θ2ΛΟΞΤΒ- 5ΒΘ), προχώρησε στην εκπόνηση προτύπων τευχών διακηρύξεων ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη συμβάσεων έργων και αντίστοιχα πρότυπα τεύχη μελετών, προκειμένου αυτά να ανταποκρίνονται στην ισχύουσα νομοθεσία δημοσίων συμβάσεων, μετά τη θέση σε ισχύ από 08.08.2016 των ρυθμίσεων του ν. 4412/2016 (Α/147). Τα εν λόγω τεύχη τέθηκαν προς διαβούλευση υπ' όψιν παραγωγικών φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των δημοσίων έργων και μελετών, και εν τέλει εξεδόθησαν:

- **η υπ' αριθμ. 182/2016 Απόφασης της Αρχής, “Έκδοση προτύπων τευχών διακηρύξεων ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων άνω των ορίων και κάτω των ορίων του ν. 4412/2016 (Α’147), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016”.** Η εν λόγω απόφαση περιλαμβάνει τα ακόλουθα Παραρτήματα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της:

- Παράρτημα Α. Διακήρυξη ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργου άνω των ορίων του ν. 4412/2016 με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή.

- Παράρτημα Β. Διακήρυξη ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργου κάτω των ορίων του ν. 4412/2016 με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή.

- **η υπ' αριθμ. 179/2016 Απόφαση**, “Έκδοση προτύπων τευχών διακηρύξεων ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων μελετών άνω των ορίων και κάτω των ορίων του ν. 4412/2016 (Α΄ 147), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016”. Η εν λόγω απόφαση περιλαμβάνει τα ακόλουθα Παραρτήματα, τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της:

- Παράρτημα Α. Διακήρυξη Ανοικτής Διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων μελετών άνω των ορίων, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής.

- Παράρτημα Β. Διακήρυξη Ανοικτής Διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων μελετών κάτω των ορίων, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής.

Οι ανωτέρω αποφάσεις δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, στα ΦΕΚ 4269 και 4327, αντίστοιχα, του τεύχους Β την 30 Δεκεμβρίου 2016.

Τα ανωτέρω πρότυπα τεύχη διακηρύξεων ισχύουν υποχρεωτικά για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων και μελετών του Βιβλίου Ι του ν. 4412/2016, η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 61 (για συμβάσεις άνω των ορίων) και 120 (για συμβάσεις κάτω των ορίων), λαμβάνει χώρα είκοσι (20) ημέρες μετά τη δημοσίευσή της ως άνω απόφασης έγκρισής τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Σημειώνεται ότι, πριν τη δημοσίευση στο Τεύχος της Εφημερίδας της Κυβέρνησης των ανωτέρω προτύπων τευχών, η Αρχή προέβη στην ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα της στις 25/10/2016 υπό μορφή Υποδειγμάτων, προς διευκόλυνση των αναθετουσών αρχών/φορέων για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων έργων και μελετών, κατόπιν της δυσχέρειας που προέκυψε από την αναγκαιότητα άμεσης προσαρμογής των ισχυουσών προτύπων τευχών στο νέο νομοθετικό πλαίσιο.

8.1.2. Έκδοση Υποδειγμάτων Διακηρύξεων Ανοικτής Διαδικασίας για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών που διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο

Με Απόφαση του Προέδρου της Αρχής (ΑΔΑ: 60Ι00ΞΤΒ-411), συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας για την έκδοση υποδειγμάτων διακήρυξης ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών, στην οποία συμμετείχαν στελέχη της Αρχής και στελέχη της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή. Κατόπιν αυτού, δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα της Αρχής και τέθηκαν στη διάθεση αναθετουσών αρχών και φορέων προς διευκόλυνσή τους κατά τη διαδικασία σύνταξης των σχετικών διακηρύξεων :

- Υπόδειγμα διακήρυξης ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών που διενεργείται υποχρεωτικά με ηλεκτρονικό τρόπο (άνω / κάτω των ορίων του ν. 4412/2016).

- Υπόδειγμα διακήρυξης ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων γενικών υπηρεσιών που διενεργείται υποχρεωτικά με ηλεκτρονικό τρόπο (άνω / κάτω των ορίων του ν. 4412/2016).

8.1.3. Έκδοση Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016

Πέραν του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ), που προβλέπεται στο άρθρο 79, παρ. 1 του ν. 4412/2016, ο νόμος προέβλεψε τη δυνατότητα έκδοσης αντίστοιχου εντύπου, του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), για δημόσιες συμβάσεις αξίας κάτω των κοινοτικών ορίων, το οποίο κατά την παρ. 4 του ίδιου άρθρου εκδίδεται από την Αρχή.

Στο πλαίσιο αυτό, την 16.11.2016 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Β 3698) η υπ' αριθμ. 158/2016 Απόφαση της Αρχής με θέμα «Έγκριση του "Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης" (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 (Α/147), για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των ορίων των οδηγιών». Με την εν λόγω απόφαση εγκρίθηκε η έκδοση του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του Ν. 4412/2016, όπως αυτό περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Α αυτής, για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης, της οποίας η συνολική προϋπολογισθείσα αξία είναι κατώτερη από τα όρια των περιπτώσεων (α), (β) και (γ) του άρθρου 5 και των περ. (α) και (β) του άρθρου 235 του Ν. 4412/2016. Το "Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης" εκπονήθηκε, από την Αρχή στη βάση της νομοθετικής εξουσιοδότησης της παρ. 4 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016, σε αντιστοιχία με το "Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης".

Το ΤΕΥΔ ισχύει υποχρεωτικά για δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμούς

μελετών του Βιβλίου Ι του Ν. 4412/ 2016, η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, σύμφωνα με το άρθρο 120, λαμβάνει χώρα 20 ημέρες μετά τη θέση σε ισχύ της σχετικής απόφασης της Αρχής. Οι αναθέτοντες φορείς του Βιβλίου ΙΙ του Ν. 4412/2016 δύνανται να χρησιμοποιούν το ΤΕΥΔ για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, η συνολική προϋπολογισθείσα αξία των οποίων είναι κατώτερη από τα όρια των περ. (α) και (β) του άρθρου 235 του Ν. 4412/2016. Της έκδοσης του ΤΕΥΔ είχε προηγηθεί δημόσια διαβούλευση στο διαδικτυακό τόπο [.opengov.gr](http://opengov.gr).

8.2. Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των Αναθετουσών Αρχών και αναθετότων φορέων.

Η Αρχή, στην προσπάθεια ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας των αναθετουσών αρχών και αναθετότων φορέων, ιδίως σε ό,τι αφορά στην εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου, εξέδωσε σημαντικό αριθμό κατευθυντηρίων οδηγιών. Οι κατευθυντήριες οδηγίες που πρωτίστως σχετίζονται με την υλοποίηση του νέου νομοθετικού πλαισίου είναι οι κάτωθι:

Κατευθυντήρια Οδηγία 15 – Απόφαση Αρχής υπ' αριθμ. 161/2016 (ΑΔΑ: ΩΧΟΓΟΞΤΒ-ΑΚΗ), με θέμα : “Οδηγίες συμπλήρωσης για το “Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 (Α 147)”.

Σε συνέχεια έκδοσης της υπ' αριθμ. 158/2016 (ΦΕΚ Β 3698) Απόφασης της Αρχής για την έγκριση του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης” (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του Ν. 4412/2016 (Α' 147), για διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης κάτω των κοινοτικών ορίων, η Αρχή εξέδωσε την ως άνω Κατευθυντήρια Οδηγία. Με αυτήν παρέχονται οδηγίες προς διευκόλυνση των αναθετουσών αρχών, των αναθέτοντων φορέων αλλά και των οικονομικών φορέων, σχετικά με τη διαμόρφωση και συμπλήρωση του ΤΕΥΔ βάσει των απαιτήσεων έκαστης συγκεκριμένης σύμβασης.

Κατευθυντήρια Οδηγία 16 – Απόφαση Αρχής υπ' αριθμ 180/2016 (ΑΔΑ: 7ΥΟ4ΟΞΤΒ-ΚΩΟ), με θέμα : “Οδηγίες συμπλήρωσης των Προτύπων Τευχών διακηρύξεων ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων μελετών, άνω των ορίων και κάτω των ορίων του ν. 4412/2016, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016”.

Κατόπιν δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της με αριθμ. 179/2016 (ΦΕΚ Β 4327) απόφασης της Αρχής με θέμα “Έκδοση προτύπων τευχών διακηρύξεων ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων μελετών άνω των ορίων και κάτω των ορίων του ν. 4412/2016 (Α' 147), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016”, η Αρχή εξέδωσε την

ως άνω Κατευθυντήρια Οδηγία προς διευκόλυνση και υποβοήθηση των οικονομικών φορέων για την ορθή συμπλήρωση των προτύπων τευχών μελετών, καθώς και στην εξοικείωση των υπηρεσιών που διεξάγουν αντίστοιχους διαγωνισμούς, σχετικά με τις υποχρεώσεις που καθιερώνονται, αλλά και τις δυνατότητες που παρέχονται βάσει του νέου νομοθετικού πλαισίου.

Κατευθυντήρια Οδηγία 17 – Απόφαση Αρχής υπ' αριθμ. 181/2016 (ΑΔΑ: ΩΕ7ΤΟΞΤΒ-Ε7Ω), με θέμα: “Ενίσχυση της συμμετοχής των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων”.

Η Αρχή εξέδωσε την Οδηγία αυτή με σκοπό να αποσαφηνίσει τους τρόπους με τους οποίους το νέο νομοθετικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων επιδιώκει να υποβοηθήσει και να ενισχύσει τη συμμετοχή των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις. Η στόχευση αυτή σχετίζεται με την απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διευκολύνει σημαντικά τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, στο πλαίσιο των παραδοχών που αποτυπώνονται στη Στρατηγική «Ευρώπη 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη».

Κατευθυντήρια Οδηγία 18 – Απόφαση Αρχής υπ' αριθμ. 183/2016 (ΑΔΑ: 7ΝΚΧΟΧΤΒ-Δ7Β), με θέμα : “Οδηγίες συμπλήρωσης των προτύπων τευχών διακήρυξης ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργου, άνω των ορίων και κάτω των ορίων του ν. 4412/2016, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή”.

Σε συνέχεια της έκδοσης της υπ' αριθμ. 182/2016 Απόφασης της Αρχής, η οποία δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Β 4269) με θέμα: “Έκδοση προτύπων τευχών διακηρύξεων ανοικτής διαδικασίας για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργου άνω των ορίων και κάτω των ορίων του ν. 4412/2016 (Α 147), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016”, εκδόθηκε η ανωτέρω Κατευθυντήρια Οδηγία, η οποία αποσκοπεί, αφενός στην διευκόλυνση των υπηρεσιών που διενεργούν διαγωνισμούς για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων, αναφορικά με τον ορθό σχεδιασμό των διαδικασιών αυτών, αποφεύγοντας σφάλματα που απορρέουν από ενδεχόμενη λανθασμένη ερμηνεία ή εφαρμογή των σχετικών άρθρων του νόμου και αφετέρου στην παροχή της αναγκαίας συνδρομής προς τους ιδιωτικούς φορείς για την ορθή σύνταξη των προσφορών τους και τον ενδεδειγμένο τρόπο ερμηνείας των όρων των διακηρύξεων των αναθετούσων αρχών.

8.3. Συμβουλές και ερμηνευτικές υποδείξεις προς τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς

Από τον Αύγουστο του 2016, μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 4412/2016, το αντικείμενο της συμβουλευτικής αρμοδιότητας της Αρχής εκ των πραγμάτων

συνδέθηκε με την υποστήριξη των αναθετουσών αρχών και των αναθετόνων φορέων ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων. Ιδίως από τις 08.08.2016 και μετά, η Αρχή δέχεται σε καθημερινή βάση ένα πολύ μεγάλο αριθμό ερωτημάτων, τόσο εγγράφως (750 ερωτήματα έως τέλος του 2016) όσο και τηλεφωνικώς, μέσω των οποίων οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς ζητούν ερμηνευτικές υποδείξεις και κατευθύνσεις κατά την εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου.

Για την διαχείριση των ερωτημάτων αυτών, αλλά και για τη βέλτιστη διάχυση της σχετικής πληροφορίας, πέραν των έγγραφων απαντήσεων, η Αρχή εισήγαγε το ηλεκτρονικό εργαλείο «Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για το ν. 4412/2016 (FAQs)» (συγκεκριμένο πεδίο στην ιστοσελίδα της), μέσω του οποίου παρέχονται οριζόντιες - προτυποποιημένες απαντήσεις σε συνήθεις ερωτήσεις που υποβάλλονται.

Από τα παραπάνω ερωτήματα προκύπτει ότι λόγω τις εισαγωγής του νέου νομοθετικού πλαισίου, οι αναθέτουσες αρχές ζητούν ερμηνευτικές κατευθύνσεις και υποδείξεις κυρίως σε ό,τι αφορά στα κάτωθι ζητήματα:

- Στο καθεστώς που διέπει τις απευθείας αναθέσεις για τις συμβάσεις μελετών και έργων.

- Στους νέους κανόνες δημοσιότητας,

- Στην ανάθεση συμβάσεων προμηθειών χαμηλής αξίας,

- Στον τρόπο διεξαγωγής των συνοπτικών διαγωνισμών,

- Στο καθεστώς έννομης προστασίας αναλόγως της προϋπολογισθείσας αξίας της εκάστοτε διαγωνιστικής διαδικασίας,

- Στη συγκρότηση συλλογικών οργάνων κατά το άρθρο 221,

- Στο είδος των δραστηριοτήτων που υπάγονται στο Βιβλίο II,

- Στον τρόπο συμπλήρωσης του ΕΕΕΣ και του ΤΕΥΔ,

- Στο εφαρμοστέο δίκαιο σε σχέση με διαγωνιστικές διαδικασίες που εκκίνησαν πριν τις 08.08.2016,

- Στη διεξαγωγή της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης,

- Στην τεχνική επάρκεια των Αναθετουσών Αρχών για τα έργα και τις μελέτες κατά το άρθρο 44,

- Στην δυνατότητα των συμμετεχόντων να επικαλούνται είτε δανεισμό ικανοτήτων άλλων οικονομικών φορέων είτε να αναθέτουν υπεργολαβικά μέρος της εκτέλεσης της σύμβασης,

- Στην ερμηνεία της έννοια της «επιχειρησιακής μονάδας ανεξαρτήτως υπεύθυνης για τις προμήθειες της», κατά το άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 4412/2016,

- Στη λειτουργία Κεντρικών Αρχών Αγορών (ΚΑΑ) και Εθνικών Κεντρικών Αρχών Αγορών,

- Στην εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τις κρατήσεις υπέρ ΕΑΑΔΗΣΥ, ΑΕΠΠ, ΕΣΗΔΗΣ και ειδικότερων θεμάτων επ' αυτών, όπως ενδεικτικά, ποσοστό κράτησης υπέρ ΕΑΑΔΗΣΥ σε συμπληρωματικές συμβάσεις, κράτηση υπέρ ΑΕΠΠ σε συμβάσεις κάτω των ορίων κ.λπ.

- στην έγκριση των τεχνικών προδιαγραφών για τις προμήθειες / υπηρεσίες στο χώρο της υγείας.

Επίσης, η Αρχή, στο πλαίσιο της υποστηρικτικής της δράσης, παρείχε εξειδικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη σε φορείς του Δημοσίου (όπως, ενδεικτικά: το Υπουργείο Εξωτερικών, η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης, η Ελληνική Αστυνομία, το Γενικό Επιτελείο Στρατού κ.λπ.), που αντιμετώπισαν σύνθετα και περίπλοκα ζητήματα σχετικά με τη διεξαγωγή διαγωνιστικών διαδικασιών βάσει του ν. 4412/2016.

8.4. Κατάρτιση και εκπαίδευση στελεχών που ασχολούνται με δημόσιες συμβάσεις

Στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας των στελεχών του δημοσίου τομέα που διαχειρίζονται δημόσιες συμβάσεις, και ιδίως λόγω της θέσης σε ισχύ του ν. 4412/2016, η Αρχή κατά το έτος 2016 συνεργάστηκε με το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) για την υλοποίηση ενός ενιαίου και ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού προγράμματος κατάρτισης για τις δημόσιες συμβάσεις, με τίτλο «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών».

Ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού προγράμματος πραγματοποιήθηκε με κύριο άξονα το νέο νομοθετικό πλαίσιο ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, όπως αυτό αποτυπώνεται στον ν. 4412/2016.

Το εν λόγω εκπαιδευτικό πρόγραμμα απευθύνεται σε στελέχη αναθετουσών αρχών του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και των Δημόσιων Οργανισμών και στοχεύει στη βελτίωση των γνώσεων και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των συμμετεχόντων για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, την ανάθεση και την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων και διαρθρώνεται σε δεκαεπτά (17) θεματικές ενότητες ως ακολούθως:

1. Έναρξη του Προγράμματος – Γενική παρουσίαση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα»

2. Ενότητα 2: Νόμος 4412/2016 – αλλαγές – καινοτομίες - δομή
3. Ενότητα 3: Πεδίο εφαρμογής - εξαιρέσεις
4. Ενότητα 4: Ειδικές περιπτώσεις και ειδικά καθεστάτα ανάθεσης γενικών υπηρεσιών
5. Ενότητα 5: Διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών – μέσα, τεχνικές και εργαλεία
6. Ενότητα 6: Σχεδιασμός και προπαρασκευαστικές ενέργειες διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών
7. Ενότητα 7: Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης - δημοσιότητα
8. Ενότητα 8: Συνοπτικές διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών
9. Ενότητα 9: Προϋποθέσεις και απαιτήσεις συμμετοχής
10. Ενότητα 10: Κανόνες απόδειξης κριτηρίων ποιοτικής επιλογής
11. Ενότητα 11: Κριτήρια ανάθεσης και διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών
12. Ενότητα 12: Γενικοί κανόνες εκτέλεσης της σύμβασης
13. Ενότητα 13: Ειδικοί κανόνες εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών
14. Ενότητα 14: Συλλογικά όργανα
15. Ενότητα 15: Έννομη προστασία
16. Ενότητα 16: Αξιολόγηση γνώσεων και δεξιοτήτων επιμορφούμενων
17. Αξιολόγηση – πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων.

Επισημαίνεται ότι τα ίδια τα στελέχη της Αρχής, τα οποία είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο Εκπαιδευτών του ΙΝ.ΕΠ. συμμετέχουν στα εν λόγω Επιμορφωτικά Προγράμματα ως εισηγητές – εκπαιδευτές.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η εκτέλεση προγραμμάτων εκπαίδευσης αποτελεί μια από τις αιρεσιμότητες του ΕΣΠΑ και η συμβολή των στελεχών της Αρχής στην επιτυχία αυτών των προγραμμάτων υπήρξε κατά γενική ομολογία καθοριστική.

Παράλληλα των ανωτέρω, στελέχη της Αρχής συμμετείχαν και σε προγράμματα κατάρτισης που διοργανώθηκαν από τη ΜΟΔ Α.Ε., στα οποία

εκπαιδεύτηκαν στελέχη των διαχειριστικών αρχών των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημειώνεται ότι και αυτά τα προγράμματα εκπαίδευσης προβλέπονται στις αιρεσιμότητες του ΕΣΠΑ.

9. Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες της Αρχής

9.1. Γνωμοδοτήσεις σε σχέδια νόμων (άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. αα' του ν. 4013/2011)

Το έτος 2016 εκδόθηκαν συνολικά πέντε (5) γνώμες επί σχεδίων νόμων. Οι ως άνω γνώμες έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Αρχής και είναι οι εξής:

Γνώμη 2/22-03-2016: Εκδόθηκε μετά από αίτημα του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή σχέδιο νόμου με τίτλο *“Ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων παραχώρησης έργων και υπηρεσιών – Μεταφορά στην ελληνική έννομη τάξη της οδηγίας 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94/1/28.3.2014)”*, όπως ισχύει μετά τη δημοσίευση Διορθωτικού στην οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 114/05.05.2015)”. Σε συνέχεια της ως άνω γνώμης τέθηκε σε ισχύ ο ν. 4413/2016 (Α' 148/08-08-2016).

Γνώμη 5/19-04-2016: Εκδόθηκε μετά από αίτημα του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή σχέδιο νόμου με τίτλο *“Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών”* (Βιβλία I, II, III και V) και μετά από αίτημα του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με το οποίο διαβιβάσθηκε συνημμένα το Βιβλίο IV με τίτλο *“Έννομη προστασία κατά την σύναψη δημοσίων συμβάσεων”* του ως άνω σχεδίου νόμου. Σε συνέχεια της ως άνω γνώμης τέθηκε σε ισχύ ο ν. 4412/2016 (Α' 147/08-08-2016).

Γνώμη 6/31-08-2016: Εκδόθηκε μετά από αίτημα του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση *“Έγκριση δαπανών Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής”* στο σχέδιο νόμου *“Ρυθμίσεις για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και άλλες διατάξεις”* του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Σε συνέχεια της ως άνω γνώμης τέθηκε σε ισχύ το άρθρο 43 του ν. 4415/2016 (Α' 159/06-09-2016).

Γνώμη 7/03-11-2016: Εκδόθηκε μετά από αίτημα του Υπουργού Οικονομικών με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση - τροπολογία αναφορικά με την τροποποίηση του άρθρου 377 *“Καταργούμενες Διατάξεις”* του ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147), ώστε να διατηρηθούν σε ισχύ οι εξουσιοδοτικές διατάξεις για την έκδοση Κανονισμών αναθέσεων από την Εταιρεία Συμμετοχών και

Περιουσίας Α.Ε. που ιδρύθηκε με τα άρθρα 184 επ. του ν. 4389/2016, καθώς και από τις λοιπές άμεσες θυγατρικές της, κατά την έννοια του άρθρου 188 του ίδιου νόμου, επεκτείνοντας τη διάταξη που ήδη ίσχυε για το ΤΑΙΠΕΔ. Σε συνέχεια της ως άνω γνώμης τέθηκε σε ισχύ το άρθρο έκτο του ν. 4431/2016 (Α' 207/4.11.2016).

Γνώμη 9/15-12-2016: Εκδόθηκε μετά από αίτημα του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση - τροπολογία αναφορικά με την τροποποίηση του άρθρου 49 "Επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, μελέτες" του ν. 4412/2016. Σε συνέχεια της ως άνω γνώμης τέθηκε σε ισχύ το άρθρο 46 του ν. 4447/2016 (Α' 241/23.12.2016).

9.2. Παροχή σύμφωνης ή μη γνώμης επί λοιπών κανονιστικών πράξεων της διοίκησης (άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (αα) και (γγ) του ν. 4013/2011)

Το έτος 2016 εκδόθηκαν συνολικά πέντε (5) γνώμες επί σχεδίων κανονισμών και λοιπών κανονιστικών πράξεων της Διοίκησης. Οι ως άνω γνώμες έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Αρχής και είναι οι εξής:

Γνώμη 1/10-01-2016: Εκδόθηκε μετά από αίτημα του Διευθύνοντος Συμβούλου της Ελληνικής Ραδιοφωνίας Τηλεόρασης Α.Ε. (ΕΡΤ ΑΕ), με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή σχέδιο απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας με θέμα "Κανονισμός κατασκευής – εκτέλεσης έργων και εκπόνησης μελετών της ΕΡΤ-ΑΕ". Η Αρχή παρέιχε σύμφωνη γνώμη επί του υποβληθέντος αιτήματος. Σε συνέχεια της ως άνω γνώμης, με την αριθμ. 925/20-01-2016 απόφαση της ΕΡΤ (ΑΔΑ: Ψ9ΠΖ46501Ε-ΧΛΝ), εγκρίθηκε το επικαιροποιημένο σχέδιο του Κανονισμού Κατασκευής - Εκτέλεσης Έργων και Εκπόνησης Μελετών.

Γνώμη 3/24-03-2016: Εκδόθηκε μετά από αίτημα των συναρμόδιων Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Εξωτερικών με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή σχέδιο κοινής υπουργικής απόφασης με θέμα την «εξαίρεση ορισμένων κατηγοριών δημοσίων συμβάσεων από την υποχρέωση ανάρτησης στο ΚΗΜΔΗΣ». Η Αρχή παρέιχε σύμφωνη γνώμη επί του υποβληθέντος αιτήματος, σύμφωνα με τις ειδικότερες παρατηρήσεις που απαριθμούνται στο Κεφάλαιο V. Δ. της γνώμης αυτής. Ακολούθως εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 10683/2016 (Β' 1103) Κ.Υ.Α.

Γνώμη 4/08-04-2016: Εκδόθηκε μετά από αίτημα του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή σχέδιο απόφασης του Υπουργού με θέμα "Έγκριση Κανονισμού Προμηθειών της «Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρίας Υδρογονανθράκων Α.Ε. - ΕΔΕΥ Α.Ε.". Η Αρχή δεν παρέιχε σύμφωνη γνώμη επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην ως άνω γνώμη.

Γνώμη 8/16-11-2016: Εκδόθηκε μετά από αίτημα του Υπουργού Οικονομικών με το

οποίο διαβιβάσθηκε προσχέδιο Κανονισμού Αναθέσεων της Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ. Η Αρχή παρείχε εν μέρει σύμφωνη γνώμη επί του υποβληθέντος αιτήματος.

Γνώμη 10/15-12-2016: Εκδόθηκε μετά από αίτημα του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με το οποίο διαβιβάσθηκε στην Αρχή σχέδιο Υπουργικής Απόφασης με τίτλο «*Ρυθμίσεις για την παροχή Κεντρικών και Επικουρικών δραστηριοτήτων αγορών αγαθών & γενικών υπηρεσιών από την Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών της παρ. 1β) του άρθρου 41 του ν. 4412/16*». Η Αρχή παρείχε σύμφωνη γνώμη επί του υποβληθέντος αιτήματος. Σε συνέχεια της ως άνω γνώμης της Αρχής εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 137954/2016 Υ.Α.(Β' /4515/30-12-2016).

9.3. Κανονιστικές πράξεις και νομοθετικές ρυθμίσεις που υιοθετήθηκαν χωρίς την προηγούμενη γνώμη της Αρχής

Η Αρχή επανειλημμένα διαπίστωσε κατά το έτος 2016 (όπως και σε προηγούμενα έτη) την έκδοση νόμων και κανονιστικών πράξεων που περιλαμβάνουν ρυθμίσεις δημοσίων συμβάσεων, χωρίς την λήψη της προηγούμενης γνώμης της. Σε συνέχεια αυτού απέστειλε σημαντικό αριθμό επιστολών προς τα αρμόδια Υπουργεία που είχαν την αντίστοιχη νομοθετική πρωτοβουλία, καθώς και στις αρμόδιες Επιτροπές της Βουλής των Ελλήνων, σχετικά με την αναγκαιότητα τήρησης της συγκεκριμένης διαδικασίας εκ μέρους τους.

Συγκεκριμένα, οι επιστολές που απεστάλησαν στους αρμόδιους φορείς εκ μέρους του Προέδρου της Αρχής, αφορούσαν τις παρακάτω διατάξεις:

- 1) το άρθρο 63 του ν. 4415/2016 (Α 159) *“Ρυθμίσεις για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και άλλες διατάξεις.”* (Α 159),
- 2) το άρθρο 46 του ν. 4448/2016 (Α 220) *“Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1093/2010, και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών”,*
- 3) το άρθρο 67 του ν. 4430/2016 (Α 205) *“Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις”,*
- 4) την Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 18709/ΕΥΣΣΑ 413/19.2.2016 *“Διαδικασίες κατάρτισης, έγκρισης, ανάθεσης και υλοποίησης ενεργειών τεχνικής βοήθειας “* (Β 449),
- 5) το άρθρο 13 του ν. 4374/2016 (Α 50) *“Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας: α) στις διατάξεις της Οδηγίας 2013/50/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και*

- του Συμβουλίου της 22ας Οκτωβρίου 2013 και β) στο άρθρο 1 της Οδηγίας 2014/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 και άλλες διατάξεις”,
- 6) το άρθρο 69 του ν. 4370/2016 (Α 37) «Συστήματα Εγγύησης Καταθέσεων (ενσωμάτωση Οδηγίας 2014/49/ΕΕ), Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων και άλλες διατάξεις»,
- 7) το άρθρο 60 του ν. 4369/2016 (Α 33) «Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης, βαθμολογική διάρθρωση θέσεων, συστήματα αξιολόγησης, προαγωγών και επιλογής προϊσταμένων (διαφάνεια – αξιοκρατία και αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης) και άλλες διατάξεις»,
- 8) το άρθρο 35 του ν. 4361/2016 (Α 10) “Ρύθμιση θεμάτων μεταθέσεων οπλιτών, μέριμνας προσωπικού και άλλες διατάξεις”,
- 9) το άρθρο 10 του ν. 4366/2016 (Α 18) “Κύρωση: α) της από 24.12.2015 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρύθμιση κατεπειγόντων θεμάτων των Υπουργείων Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Οικονομικών» (Α’ 182) και β) της από 30.12.2015 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρύθμιση κατεπειγόντων θεμάτων των Υπουργείων Οικονομικών, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Εθνικής Άμυνας, Υγείας και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και της ΕΡΤ Α.Ε.» (Α’ 184) και άλλες διατάξεις”,
- 10) τα άρθρα 73 παρ. 2 περ. α, 96 παρ. 1 και 97 του ν. 4368/2016 (Α 21) “Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις” και
- 11) το άρθρο 93 του ν. 4368/2016 (Α 21) “Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις”.

9.4. Γνωμοδοτήσεις επί αιτημάτων προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης

Η Αρχή, κατά το έτος 2016, εξέδωσε συνολικά εκατόν εβδομήντα (170) αποφάσεις, που αφορούν σε αιτήματα για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων. Στον ως άνω συνολικό αριθμό αποφάσεων περιλαμβάνονται και εννέα (9)

που εκδόθηκαν μετά από αιτήσεις θεραπείας των αναθετουσών αρχών, με τις οποίες ζητήθηκε η επανεξέταση αιτημάτων που είχαν υποβληθεί.

Από το σύνολο των ως άνω αιτημάτων, η Αρχή παρείχε σύμφωνη γνώμη σε 98 περιπτώσεις, σε 56 περιπτώσεις διαπίστωσε ότι δεν συνέτρεχαν οι νόμιμες προϋποθέσεις για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, ενώ σε 21 περιπτώσεις η Αρχή διαπίστωσε ότι η εξέταση του αιτήματος δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητά της⁵.

Ακολουθεί ποσοστιαία ταξινόμηση των αποφάσεων ανά είδος, κατηγορία σύμβασης και αξία, νομική βάση, νομική φύση και κύρια δραστηριότητα αναθετουσών αρχών, αντικείμενο (επιχειρηματικό κλάδο) σύμβασης και διατακτικό:

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

- **Ποσοστό 58% των αποφάσεων αφορούσαν σε αιτήματα για την ανάθεση συμβάσεων προμηθειών συνολικής αξίας 31,9 εκατ. ευρώ,**
- **Ποσοστό 35% των αποφάσεων αφορούσαν σε αιτήματα για συμβάσεις υπηρεσιών συνολικής αξίας 69,9 εκατ. ευρώ,**
- **Ποσοστό 5% των αποφάσεων αφορούσαν σε αιτήματα για συμβάσεις δημοσίων έργων και μελετών συνολικής αξίας 32,6 εκατ. ευρώ και**
- **Ποσοστό 2% των αποφάσεων αφορούσαν σε αιτήματα μικτών συμβάσεων (προμηθειών - υπηρεσιών) συνολικής αξίας 12,8 εκατ. ευρώ.**

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΑΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΑ ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ

Η κατανομή των αποφάσεων, με βάση την εφαρμοστέα νομική βάση για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, για το έτος 2016, είχε ως εξής:

Προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης

Ποσοστό 28% των εκδοθεισών αποφάσεων αφορούσε σε προσφυγή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης, με βάση το π.δ.

⁵ Στο συνολικό αριθμό λήφθηκαν υπόψη και επιμέρους αιτήματα που περιλαμβάνονται στην ίδια απόφαση.

60/07 – άρθρο 24.1.α και, από 08-08-2016, με βάση το ν. 4412/2016 άρθρο 26.2.β (έπειτα από ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία, λόγω υποβολής μη κανονικών ή απαράδεκτων προσφορών).

Προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης

Ποσοστό 72% των εκδοθεισών αποφάσεων αφορούσε σε προσφυγή σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σχετικής προκήρυξης και ειδικότερα με βάση τις ακόλουθες διατάξεις:

- π.δ. 60/07 - άρθρο 25.1.α και, από 08-08-2016, ν. 4412/2016 άρθρο 32.2.β (έπειτα από ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία, λόγω μη υποβολής προσφορών ή υποβολής ακατάλληλων προσφορών) - Ποσοστό 49%
- π.δ. 60/07 - άρθρο 25.1.γ και, από 08-08-2016, ν. 4412/2016 - άρθρο 32.2.γ (για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτη περίπτωση) - Ποσοστό 12%
- π.δ. 60/07 - άρθρο 25.1.β και, από 08-08-2016, ν. 4412/2016 - άρθρο 32.2.β (λόγω απουσίας ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, αποκλειστικών δικαιωμάτων/διανοητικής ιδιοκτησίας) - Ποσοστό 5%
- π.δ. 60/07- άρθρο 25.4.α (συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που οφείλονται σε απρόβλεπτες περιστάσεις) - Ποσοστό 4%⁶
- π.δ. 60/07 - άρθρο 25.4.β και, από 08-08-2016, ν. 4412/2016 - άρθρο 32.6 (επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που συμφωνούν με μία βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο της αρχικής σύμβασης, η οποία συνήφθη με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία)- Ποσοστό 1% και
- π.δ. 59/07 – άρθρο 25.3.στ' (συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που οφείλονται σε απρόβλεπτες περιστάσεις) – Ποσοστό 1%.

⁶ Επισημαίνεται ότι η σχετική αρμοδιότητα της Αρχής έχει καταργηθεί μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 4412/2016

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ

Τα αιτήματα για παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, για το έτος 2016, προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα φορέων του δημόσιου τομέα:

Με βάση τη διάκριση σε κεντρικές κυβερνητικές και μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές:

• Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές	14%
• Μη Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές	86%

Με βάση την κατηγοριοποίηση του ν. 4270/2014:

• Υποτομέας ΟΤΑ Α' βαθμού – Δήμοι	49%
• Υποτομέας ΟΤΑ Β' βαθμού – Περιφέρειες	18%
• Κεντρική Διοίκηση	16%
• Κεντρική Κυβέρνηση ΝΠΔΔ	10%
• Κεντρική Κυβέρνηση ΝΠΙΔ & Α.Ε.	5%
• ΝΠΔΔ (έλεγχος από ΟΤΑ)	1%
• Υποτομέας ΟΚΑ (Ασφαλιστικά Ταμεία, Οργανισμοί Απασχόλησης, Οργανισμοί Παροχής Υπηρεσιών Υγείας)	1%

Με βάση την κύρια δραστηριότητα⁷ της αναθέτουσας αρχής:

• Γενικές Δημόσιες Υπηρεσίες	73.1%
• Υγεία	5.8%
• Στέγαση και Υποδομές Κοινής Ωφέλειας	5.3%
• Εκπαίδευση	4.2%
• Κοινωνική Προστασία	4.2%
• Άλλες Δραστηριότητες	3.2%

⁷ Με βάση την κατηγοριοποίηση των πληροφοριών όπως τυποποιούνται στα έντυπα των προκηρύξεων προς την Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Οικονομικές και Δημοσιονομικές Υποθέσεις **2.1%**
- Άμυνα **1.1%**
- Δημόσια τάξη και Ασφάλεια **0.5%**
- Περιβάλλον **0.5%**

Με βάση τον επιχειρηματικό τομέα⁸ στον οποίο αφορούν οι αντίστοιχες συμβάσεις:

- Γεωργία και Επισιτισμός **6%**
[ιδίως Υπηρεσίες γεωργίας, δασοκομίας, φυτοκομίας, υδατοκαλλιέργειας και μελισσοκομίας]
- Πληροφορική και Συναφείς Υπηρεσίες **3%**
[ιδίως Υπηρεσίες τεχνολογίας των πληροφοριών: παροχή συμβουλών, ανάπτυξη λογισμικού, Διαδίκτυο και υποστήριξη]
- Κατασκευές και Ακίνητα **3%**
[ιδίως Κατασκευαστικές εργασίες – Υπηρεσίες αρχιτεκτονικής, κατασκευαστικών έργων, έργων πολιτικού μηχανικού και επίβλεψης]
- Ενέργεια και Συναφείς Υπηρεσίες **33%**
[ιδίως Πετρελαϊκά προϊόντα, καύσιμα, ηλεκτρική και άλλες πηγές ενέργειας]
- Περιβάλλον και Εξυγίανση **7%**
[ιδίως Υπηρεσίες λυμάτων, απορριμμάτων, καθαρισμού και περιβαλλοντικές υπηρεσίες]
- Υλικά και Προϊόντα **24%**
[ιδίως Τρόφιμα, ποτά, καπνός και συναφή προϊόντα, Έντυπο υλικό και συναφή προϊόντα, Ιατρικές συσκευές, φαρμακευτικά προϊόντα, και προϊόντα ατομικής περιποίησης]

⁸ Με βάση τις κατηγορίες της αντίστοιχης αναζήτησης της βάσης δεδομένων του Συμπληρώματος της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης TED (Tenders Electronic Daily) που αφορά τις ευρωπαϊκές δημόσιες συμβάσεις. Σημειώνεται ότι τα αντικείμενα των προς ανάθεση συμβάσεων δύναται να εμπίπτουν σε περισσότερους του ενός επιχειρηματικούς τομείς

- Εκτύπωση και Δημοσίευση **4%**
[ιδίως Επιχειρηματικές υπηρεσίες: νομικές, μάρκετινγκ, παροχής συμβουλών, πρόσληψης, εκτύπωσης και ασφάλειας – Υπηρεσίες Συνδρομών]
- Έρευνα και Ανάπτυξη **1%**
[ιδίως Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης καθώς και συναφείς υπηρεσίες παροχής συμβουλών]
- Λοιπές Υπηρεσίες **7%**
[ιδίως Υπηρεσίες επισκευής και εγκατάστασης, Υπηρεσίες ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών]
- Τεχνολογία και Εξοπλισμός **1%**
[ιδίως Εξοπλισμός εργαστηριακός, οπτικός και ακριβείας (εκτός από γυαλιά)]
- Μεταφορές και Συναφείς Υπηρεσίες **11%**
[ιδίως Εξοπλισμός μεταφοράς και βοηθητικά μέσα μεταφοράς – & Υπηρεσίες μεταφορών (εκτός από μεταφορά αποβλήτων)].

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΑΝΑ ΔΙΑΤΑΚΤΙΚΟ

Η ποσοστιαία κατανομή των αποφάσεων της Αρχής, για το έτος 2016, ανά διατακτικό είναι η εξής:

- Παροχή σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης **69%**
- Μη παροχή σύμφωνης γνώμης **31%**

10. Συντονιστικές δράσεις της Αρχής

Οι συντονιστικές αρμοδιότητες της Αρχής (περ. α', β', δ', ια' και ιγ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011) στοχεύουν:

1. Στην υιοθέτηση πολιτικής, τόσο σε κεντρικό κυβερνητικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο συγκεκριμένων φορέων, που θα αποσκοπεί στη διαμόρφωση ενός δίκαιου, αποτελεσματικού, απλού και σύγχρονου συστήματος δημοσίων συμβάσεων.

2. Στην άμεση συσχέτιση του ανωτέρω συστήματος με τις εθνικές, ευρωπαϊκές αλλά και διεθνείς εξελίξεις του τομέα των δημοσίων συμβάσεων και την άμεση υιοθέτηση των αναγκαίων πρωτοβουλιών και ρυθμίσεων.

3. Στην ανάπτυξη κοινού κώδικα επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων που διαμορφώνουν ή/και απλά χρησιμοποιούν το σύστημα των δημοσίων συμβάσεων.

4. Στην παρακολούθηση της εφαρμογής του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων στα κατωτέρω επίπεδα:

- σε επίπεδο συμμόρφωσης του συστήματος στην κατεύθυνση των κεντρικών πολιτικών επιλογών – Εθνικό επίπεδο

- σε επίπεδο συμμόρφωσης της κάθε αναθέτουσας αρχής με τις κεντρικές πολιτικές επιλογές αλλά και την χάραξη των στόχων και του σχετικού προγραμματισμού στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

- σε επίπεδο συμμόρφωσης της διαχείρισης κάθε δημόσιας σύμβασης με τους κανόνες που τίθενται από το σύστημα των δημοσίων συμβάσεων.

5. Στην ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αναθετουσών αρχών και αναθετότων φορέων με την παροχή κατάλληλων εργαλείων και εκπαίδευσης.

Στην προσπάθεια ικανοποίησης των στόχων που τίθενται εντός του πλαισίου των συντονιστικών αρμοδιοτήτων, η Αρχή συμμετείχε στην κατάρτιση σχεδίου εθνικής στρατηγικής των δημοσίων συμβάσεων. Για το σχεδιασμό και τη σύνταξη του εν λόγω σχεδίου συγκροτήθηκε ευρεία ομάδα εργασίας, με πρωτοβουλία και συντονισμό της Αρχής, αλλά και με την υποστήριξη και τη συνεργασία των εμπλεκόμενων Υπουργείων της Ελληνικής Κυβέρνησης και της αρμόδιας Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

Η Εθνική Στρατηγική έχει ήδη εγκριθεί από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής με την υπ' αρ. 50 Α /20-1-2017 Απόφασή του. Αποτελεί πλέον την πρώτη εθνική στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις, με πενταετή ορίζοντα υλοποίησης και στοχεύει στη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου, σύγχρονου, απλού, ευέλικτου και δίκαιου συστήματος δημοσίων συμβάσεων. Το κείμενο της στρατηγικής συνοδεύεται από σχέδιο δράσης, με κατευθύνσεις και χρονοδιαγράμματα. Το εν λόγω σχέδιο δράσης θα πρέπει να παρακολουθείται, να αξιολογείται, να αναθεωρείται, ή/και να εμπλουτίζεται με νέες δράσεις που θα ανακύπτουν ως αναγκαίες κατά την εφαρμογή του.

Για το σκοπό αυτό, στην απόφαση του ΚΥ.Σ.ΟΙ.Π προβλέπονται δύο όργανα παρακολούθησης της υλοποίησης της εθνικής στρατηγικής: ένα Πολιτικό, στο οποίο η Αρχή συμμετέχει ως παρατηρητής και ένα Τεχνικό, στο οποίο συμμετέχει ως εμπειρογνώμονας, παρέχοντας συμβουλευτική υποστήριξη επί της μεθοδολογίας και του τρόπου υλοποίησης των επιμέρους δράσεων της εθνικής στρατηγικής.

Σημειώνεται ότι η Αρχή, πριν την έκδοση της παραπάνω Απόφασης για την υιοθέτηση της Εθνικής Στρατηγικής, συμμετείχε:

(α) στην «Επιτροπή Παρακολούθησης (*Steering Committee*) του σχεδίου Δράσης για τις Δημόσιες Συμβάσεις», που συστήθηκε και συγκροτήθηκε με την με Αρ. Πρωτ. 18049/1027, ΑΔΑ: Ω6ΚΝ465307-Σ04 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, ως αρμόδιου Υπουργού εκ μέρους της Κυβέρνησης και Συντονιστή των μεταρρυθμίσεων στις Δημόσιες Συμβάσεις (*Coordinator of Public Procurement Reforms*)

και

(β) στην ομάδα εργασίας για τις δημόσιες συμβάσεις (*working group*) για την παρακολούθηση του σχεδίου δράσης σύμφωνα με την παράγραφο Γ.2.4.2 του Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94), που συστήθηκε και συγκροτήθηκε με την με αρ. πρωτ.: 31404/21-3-2016, ΑΔΑ Ψ6Α5465307-8ΑΝ απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή. Η ανωτέρω ομάδα εργασίας εξειδικεύθηκε περαιτέρω σε υποομάδες με αντικείμενα: (1) τη Νομοθεσία, (2) την Έννομη Προστασία, (3) το *e-procurement*, (4) το Κεντρικό σύστημα αγορών και (5) την Εθνική Στρατηγική.

Οι σημαντικές και γόνιμες συνεργασίες που ξεκίνησαν κατά την διάρκεια της κατάρτισης της Στρατηγικής των Δημοσίων Συμβάσεων, συνεχίζονται και εξελίσσονται. Μεταξύ αυτών αξίζει να σημειωθεί η συμμετοχή της Αρχής στο γενικό πλαίσιο δράσεων και συνεργειών για την υλοποίηση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ, αλλά και αντιστοίχως της συμμετοχής της ΓΕ.Γ.ΚΑ.Δ στην υλοποίηση της στρατηγικής των Δημοσίων Συμβάσεων για δράσεις ελέγχου και εποπτείας.

10.1. Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των Αναθετουσών Αρχών και αναθετότων φορέων.

Η Αρχή, στην προσπάθεια ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας των αναθετουσών αρχών και αναθετότων φορέων, συνέχισε την επεξεργασία ερωτημάτων που υποβλήθηκαν κατά το έτος 2016 είτε με την παροχή συμβουλών και οδηγιών προς τις αναθέτουσες αρχές είτε με την έκδοση αποφάσεων επί ειδικότερων ερμηνευτικών θεμάτων.

10.1.1. Γνωμοδοτήσεις επί ερμηνευτικών ζητημάτων

Επί ειδικών ερμηνευτικών ζητημάτων εκδόθηκαν οι ακόλουθες δύο αποφάσεις:

(1) Απόφαση υπ' αριθμ. 6/2016 – Αιτούμενος φορέας: Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης (ΑΤΕΙ) – Ερώτημα: Συμβάσεις υπηρεσιών καθαρισμού και φύλαξης, εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους.

(2) Απόφαση υπ' αριθμ. 7/2016 – Αιτούμενος φορέας: Δίκτυο Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Σ.Δ.Α.) – Ερώτημα: Υπαγωγή στις διατάξεις των Ηλεκτρονικών Συστημάτων Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ, ΕΣΗΔΗΣ).

10.1.2 Συμβουλές και Οδηγίες προς τις Αναθέτουσες Αρχές

Κατά τη διάρκεια του έτους 2016, ολοκληρώθηκε η επεξεργασία 261 έγγραφων ερωτημάτων, με την σύνταξη έγγραφων συμβουλών και οδηγιών. Τα ερωτήματα αυτά προέρχονταν από πλήθος φορέων του δημόσιου τομέα, αλλά κυρίως από Δήμους, Περιφέρειες και Νοσοκομεία, Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις αλλά και Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. και Α.Ε. με θεματική κατηγοριοποίηση μεγάλου εύρους, και κυριότερες κατηγορίες τις εξής:

- ζητήματα που ανακύπτουν κατά την εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας, καθώς και σε επιμέρους θέματα που αντιμετωπίζουν οι αναθέτουσες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους,

- ζητήματα που αφορούν στη χρήση των ηλεκτρονικών συστημάτων ΚΗΜΔΗΣ/ΕΣΗΔΗΣ, ήτοι στην υποχρέωση καταχώρισης στοιχείων δημοσίων συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ, αλλά και στην υποχρέωση εκτέλεσης της διαγωνιστικής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ.

- ζητήματα που αφορούν στον τρόπο συμπλήρωσης των πρότυπων τευχών/διακηρύξεων έργων ή/και μελετών.

- ζητήματα που αφορούν στις εγγυητικές επιστολές συμμετοχής και καλής εκτέλεσης της σύμβασης.

11. Εποπτικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες

11.1. Κανονιστικό πλαίσιο ελέγχων

Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές της, όπως αυτές προσδιορίζονται με τις διατάξεις του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες διατάξεις των π.δ. 122/2012 και 123/2012, προέβη κατά το έτος 2016 στην συστηματική καταγραφή και επεξεργασία των καταγγελιών που της υποβλήθηκαν, όσον αφορά στις φερόμενες παραβιάσεις του εθνικού και ενωσιακού δικαίου επί των δημοσίων συμβάσεων που σχετίζονται με τη νομιμότητα εν εξελίξει διαδικασιών προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων στην ελληνική επικράτεια.

Οι φερόμενες αποκλίσεις από τις νόμιμες διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων αξιολογήθηκαν επί τη βάσει των διατάξεων νόμων που παραβιάστηκαν ή φέρονται να έχουν παραβιασθεί και εν συνεχεία κατηγοριοποιήθηκαν αναφορικά με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου, το εθνικό/ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο, το εθνικό δίκαιο, το Σύνταγμα και το διοικητικό δίκαιο.

11.2. Καταγγελίες 2016

Κατά το έτος 2016 περιήλθαν στην Αρχή συνολικά εκατόν τριάντα τέσσερις (134) έγγραφες καταγγελίες σχετικά με φερόμενες παραβάσεις του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων. Η πλειονότητα αυτών, ήτοι οι 114, αφορούσαν σε καταγγελίες για φερόμενες παραβάσεις στις διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων.

Πίνακας 1 – Καταγγελίες ΕΑΑΔΗΣΥ 2016 (Γενικό Σύνολο)

Είδος Υποθέσεων	Αριθμός Υποθέσεων	Ποσοστό
Καταγγελίες	113	84,32%
Πρόδηλη Αναρμοδιότητα	7	5,22%
Μη καταγγελίες	14	10,44%
Γενικό Σύνολο	134	100%

Από τον ως άνω Πίνακα (1) με την εσωτερική κατανομή των εγγράφων καταγγελιών που υποβλήθηκαν στην Αρχή κατά τη διάρκεια του έτους 2016 προκύπτει ότι περίπου 4 στις 5 καταγγελίες κρίθηκαν κατάλληλες για περαιτέρω επεξεργασία.

Σχετικά με τη νομική φύση του καταγγελλόμενου φορέα, προκύπτει ότι τα Ν.Π.Δ.Δ., στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα νοσοκομεία, αποτελούν τον συχνότερα καταγγελλόμενο φορέα και ακολουθούν οι δήμοι, οι περιφέρειες κ.λπ. (βλ. Σχετικό Πίνακα 2).

Πίνακας 2 - Κατανομή καταγγελιών ανάλογα με τη νομική φύση της αναθέτουσας αρχής / αναθέτοντα φορέα.

ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟΥ ΦΟΡΕΑ		ΠΟΣΟΣΤΟ(%)
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	9	7,96
ΝΠΔΔ	13	11,5
ΝΠΔΔ/ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	34	30,1
ΝΠΙΔ	7	6,19
ΝΠΙΔ/ΔΕΥΑ	4	3,53
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	7	6,19
ΔΗΜΟΣ	29	25,66
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	1	0,88
ΔΕΚΟ	3	2,65
ΑΛΛΟ	6	5,3
ΣΥΝΟΛΟ	113	100

Σύμφωνα με τις υποβληθείσες καταγγελίες, αναφορικά με τη νομική φύση του καταγγελλόμενου φορέα, προκύπτει ότι οι περισσότερες καταγγελίες που δέχθηκε η Αρχή κατά το έτος 2016 αφορούσαν νοσοκομεία (**30,1%**) και Δήμους (**25,66%**).

Πίνακας 3 - Κατανομή ανάλογα με το είδος της δημόσιας σύμβασης

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ 2016

ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	%
ΕΡΓΟ	26	23
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ	43	38,05
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ(εκτός ν. 3316/05)	33	29,2
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ(ν.3316/05)	11	9,7
ΣΥΝΟΛΟ	113	100

Σχετικά με το πλήθος των καταγγελιών, ανάλογα με το είδος της δημόσιας σύμβασης, προκύπτει ότι οι περισσότερες καταγγελίες που δέχθηκε η Αρχή κατά το έτος 2016 αφορούσαν σε δημόσιες συμβάσεις προμηθειών (38,05%), υπηρεσιών (εκτός ν. 3316/05) σε ποσοστό 29,2% και έργων σε ποσοστό 23%.

Πίνακας 4 - Κατανομή καταγγελιών ανά είδος φερόμενης παράβασης.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΕΛΛΑΔΗΣΥ 2016

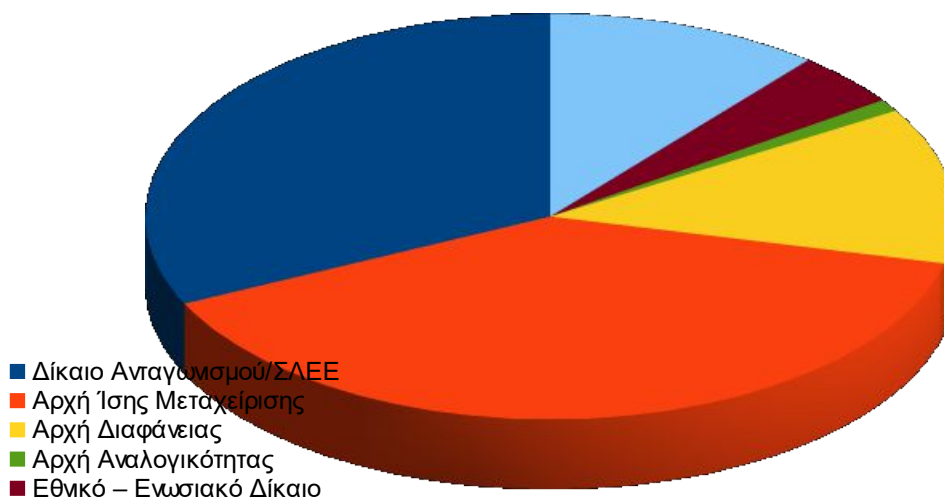
Κατηγορίες Φερόμενων Παρατυπιών (όπως αυτές κατηγοριοποιήθηκαν)	Πλήθος Παραβάσεων
Δίκαιο Ανταγωνισμού/ΣΛΕΕ	67
Αρχή Ίσης Μεταχείρισης	82
Αρχή Διαφάνειας	26
Αρχή Αναλογικότητας	2
Εθνικό – Ενωσιακό Δίκαιο	9
Εθνικό Δίκαιο/Σύνταγμα/Διοικητικό Δίκαιο (Κ.Δ.Δ.)	23
ΣΥΝΟΛΟ	209

Επίσης, καταδείχθηκε ότι η συχνότερα καταγγελλόμενη παραβίαση αρχής του ενωσιακού δικαίου αφορά στην ίση μεταχείριση των υποψήφιων οικονομικών φορέων με την έννοια της μη παροχής ίσων ευκαιριών κατά την υποβολή των προσφορών τους σε διαγωνιστική διαδικασία ή της έλλειψης αντικειμενικής

σύγκρισης των υποβληθεισών προσφορών εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής. Ακολούθως, η δεύτερη σε συχνότητα καταγγελλόμενη παραβίαση, αφορά στους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού και τη διασφάλιση του ανοίγματος της αγοράς στον ανταγωνισμό, μέσω της ευρύτερης δυνατής συμμετοχής οικονομικών φορέων σε μια διαγωνιστική διαδικασία. Τρίτη στη σειρά κατηγορία αποτελούν οι φερόμενες παραβιάσεις της αρχής της διαφάνειας και ειδικότερα η μη τήρηση εκ μέρους των αναθετουσών αρχών των κανόνων δημοσιότητας.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΕΑΑΔΗΣΥ 2016

Ποσοστιαία σύσταση κατηγοριών φερόμενων παρατυπιών

Ακολούθως, παρουσιάζεται ποσοτική αντιστοίχιση των φερόμενων παραβιάσεων των γενικών αρχών ανά κατηγορία των καταγγελλόμενων φορέων.

Πίνακας 5 – Φερόμενες παραβάσεις γενικών αρχών ανά κατηγορία φορέων

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ									
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΝΠΔΔ	ΝΠΙΔ	ΝΠΙΔ/ΔΕΥΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ	ΔΗΜΟΣ	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ΝΠΔΔ/ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	ΔΕΚΟ	ΑΛΛΟ
Δίκαιο Ανταγωνισμού/ΣΛΕΕ	5	6	3	4	5	18	1	21	1	3
Αρχή Ίσης Μεταχείρισης	6	8	5	4	7	21	1	26	0	4
Αρχή Διαφάνειας	2	0	3	1	3	8	0	7	1	0
Αρχή Αναλογικότητας	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Εθνικό – Ενωσιακό Δίκαιο	1	1	0	1	0	3	0	1	0	1
Εθνικό Δίκαιο/Σύνταγμα/Διοικητικό Δίκαιο (Κ.Δ.Δ.)	2	3	2	0	1	6	0	8	0	1
ΣΥΝΟΛΟ	17	18	13	10	16	57	2	63	2	9

Τέλος, η Αρχή έχει γίνει αποδέκτης πλήθους ελεγκτικών πορισμάτων που αφορούν στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων από τα αρμόδια διοικητικά ελεγκτικά όργανα και συγκεκριμένα της Επιτροπής Δημοσιονομικών Ελέγχων (ΕΔΕΛ), του Σώματος Ελεγκτών Δημοσίων Έργων (ΣΕΔΕ), του Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας & Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ) και του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ). Μέσω της επικοινωνίας αυτής, η Αρχή επί της ουσίας αποκτά ολοκληρωμένη εικόνα του πεδίου των δημοσίων συμβάσεων, στο πλαίσιο του εποπτικού ρόλου που επιτελεί.

11.3. Διαχείριση καταγγελιών – διενέργεια ελέγχων

Κατόπιν επεξεργασίας και αξιολόγησης των σχετικών καταγγελιών, η Αρχή προέβη - στο πλαίσιο διενέργειας δειγματοληπτικών ελέγχων των εν εξελίξει διαδικασιών προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων - στη συγκρότηση τριών (3) ελεγκτικών κλιμακίων με σκοπό την άσκηση της οικείας αρμοδιότητας της. Οι σχετικοί έλεγχοι των διαδικασιών προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων οι οποίοι διενεργήθηκαν, κατόπιν έκδοσης αντίστοιχων εντολών ελέγχου, είχαν συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη που ανήλθε στο ποσό των 180 εκατ. ευρώ και αφορούσαν :

1. Στον “Οργανισμό Κεντρικών Αγορών και Αλιείας Ανώνυμη Εταιρεία” (Ο.Κ.Α.Α. Α.Ε.) για τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών που βρίσκονταν σε εξέλιξη από τον Ιούνιο 2015 και έως τον Μάρτιο 2016. Ο σχετικός έλεγχος ολοκληρώθηκε με την σύνταξη οριστικής έκθεσης ελέγχου.

2. Στην εταιρεία “Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε.” (ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ) για τις διαδικασίες ανάθεσης του έργου “Πιλοτικό Σύστημα Τηλεμέτρησης και Διαχείρισης της Ζήτησης Παροχών Ηλεκτρικής Ενέργειας Οικιακών και Μικρών Εμπορικών Καταναλωτών και Εφαρμογής Έξυπνων Δικτύων”.

3. Στο Γενικό Νοσοκομείο “ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ-ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ” για τις διαδικασίες ανάθεσης του έργου “Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων ηλιακών συλλεκτών κενού και μετρητικού εξοπλισμού για την πλήρη κάλυψη των αναγκών σε ΖΝΧ, ηλιακή ψύξη με ψύκτη απορρόφησης και υποβοήθηση της θέρμανσης με την υπολειπόμενη θερμική ενέργεια του Γενικού Νοσοκομείου “Μαμάτσειο-Μποδοσάκειο”.

Επίσης, κατά το έτος 2016 η Αρχή προέβη στη σύνταξη και αποστολή στον Πρόεδρο της Βουλής και στα καθ' ύλη αρμόδια όργανα τριών (3) ειδικών εκθέσεων, οι οποίες αναρτήθηκαν και στην ιστοσελίδα της Αρχής:

- Της υπ' αρ. 1/2016 ειδικής έκθεσης, που αφορά σε διενεργηθέντα έλεγχο στο Δήμο Σιθωνίας Νομού Χαλκιδικής σχετικά με τις διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων με τίτλο «Αναβάθμιση δικτύων ύδρευσης Δήμου Σιθωνίας (ηλεκτρονική – ψηφιακή παρακολούθηση συστημάτων ύδρευσης)» και «Αναβαθμίσεις εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων Δήμου Σιθωνίας»,
- Της υπ' αρ. 2/2016 ειδικής έκθεσης, που αφορά σε διενεργηθέντα έλεγχο της υπ' αριθμ. 02/5-12-2012 Προκήρυξης του Υ.ΠΕ.Κ.Α., για το έργο “Προμήθεια κλωβών, εξοπλισμού σταθμών και αναλυτών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, αυτόματων αναλυτών αιωρούμενων σωματιδίων, ημιαυτόματων δειγματοληπτών αιωρούμενων σωματιδίων, αναλυτών προσδιορισμού πτητικών οργανικών ενώσεων” και
- Της υπ' αρ. 3/2016 ειδικής έκθεσης, που αφορά σε διενεργηθέντα έλεγχο στα Νοσοκομεία “Γενικό Νοσοκομείο Αττικής ΚΑΤ-ΕΚΑ”, “Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης Γ. Γεννηματάς – Ο Άγιος Δημήτριος Ν.Π.Δ.Δ.”, “Γενικό Νοσοκομείο Πέλλας-Νοσοκομείο Έδεσσας” και “Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου – Γενικό Νοσοκομείο Βενιζέλειο” σχετικά με τις διαδικασίες προκήρυξης και ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων προμήθειας χειρουργικών ραμμάτων.

11.4. Πρόοδος των υποθέσεων που διερευνώνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. ιβ του ν. 4013/2011, η Αρχή συμμετέχει στα αρμόδια ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, ως βασική Εθνική Αρχή επικοινωνίας σχετικά με απόψεις, πληροφορίες και στοιχεία που αφορούν την εθνική στρατηγική, το νομικό πλαίσιο και τις διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και εκπροσωπεί τη χώρα μας σε διεθνείς οργανισμούς και συναντήσεις στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

Η Αρχή αποτελεί το κεντρικό σημείο επικοινωνίας και συντονισμού των ελληνικών αρχών με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με φερόμενες παραβάσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας επί των δημοσίων συμβάσεων, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών περί παραβιάσεων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και δικαστικής εκπροσώπησης της χώρας στα δικαστικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην απάντηση των ελληνικών αρχών προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σχετικά με φερόμενες παραβάσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας επί των δημοσίων συμβάσεων, προσαρτώνται τα αποτελέσματα έρευνας της Αρχής, σχετικά με την κατάλληλη ερμηνεία, τήρηση και εφαρμογή των εν λόγω κανόνων.

Στο πλαίσιο αυτό η Αρχή από τον Οκτώβριο του 2013 συνεργάζεται για τις υποθέσεις καταγγελιών ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την Ειδική Νομική Υπηρεσία (ΕΝΥ/ΥΠΕΞ) του Υπουργείου Εξωτερικών καθώς και με τις υπηρεσίες της Εσωτερικής Αγοράς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στο πλαίσιο της ως άνω συνεργασίας έχουν πραγματοποιηθεί σειρά συναντήσεων με εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΝΥ/ΥΠΕΞ και αρμοδίων δημοσίων φορέων.

Κατά τις αρχές του έτους 2016 ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και δη στο σύστημα EU PILOT στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων ήταν προς διερεύνηση συνολικά τρεις (3) υποθέσεις. Οι απαντήσεις που εδόθησαν από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές κρίθηκαν ικανοποιητικές από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ε.Ε. για τις δύο εξ αυτών, οι οποίες και ετέθησαν στο αρχείο.

12. Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.).

12.1. Η ανάπτυξη της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων

Στο πλαίσιο του θεσμικού, συντονιστικού και εποπτικού ρόλου που διαδραματίζει, η Αρχή τηρεί την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων.

Η Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται, τις προκηρύξεις διαγωνισμών και τις προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, το αντικείμενο των διαγωνισμών και διαδικασία που τους διέπει, σχετική νομολογία, στατιστικά στοιχεία κ.λπ., και βασίζεται στη σύνθεση δεδομένων από διαφορετικά πληροφοριακά συστήματα. Αποτελεί ένα έργο δυναμικό, το οποίο συνδέεται με την εξέλιξη των πληροφοριακών συστημάτων που την τροφοδοτούν.

Η πλήρης ανάπτυξη των συστημάτων θα πρέπει να επιδιώκει, μεταξύ άλλων, την επίλυση των προβλημάτων προγραμματισμού των δημοσίων συμβάσεων στο σύνολο του δημοσίου τομέα, του μοναδικού σημείου καταχώρισης της πληροφορίας, της συλλογής στατιστικών στοιχείων και της αυτόματης ανάρτησης στοιχείων δημοσίων συμβάσεων στο Tenders Electronic Daily (TED).

Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, όπως και η ανάπτυξη των ανωτέρω πληροφοριακών συστημάτων, εκτός από το ότι βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, προσφέρουν επιπλέον εγγυήσεις όσον αφορά στην πρόληψη και τον εντοπισμό πρακτικών διαφθοράς, καθώς συμβάλλουν στην αύξηση της διαφάνειας και επιτρέπουν την καλύτερη εφαρμογή των τυποποιημένων διαδικασιών, διευκολύνοντας τους μηχανισμούς ελέγχου .

Ο κύριος σκοπός και ρόλος της ΕΒΔΔΗΣΥ είναι η δημιουργία ενός ενιαίου κεντρικού πληροφοριακού κόμβου που θα αφορά στις δημόσιες συμβάσεις. Η ενοποίηση αυτή θα βοηθήσει:

- Στη διάδοση καλών πρακτικών στα πλαίσια υλοποίησης μίας δημόσιας σύμβασης
- Στον εντοπισμό των σημείων εκείνων που καθιστούν προβληματική την υλοποίηση μίας δημόσιας σύμβασης
- Τον έλεγχο για την εναρμόνιση στην πράξη των διαδικασιών ανάθεσης και υλοποίησης δημοσίων συμβάσεων τόσο με το εθνικό όσο και με το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο.

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς θα χρησιμοποιούν την ΕΒΔΔΗΣΥ για να λάβουν πληροφορίες σχετικά με:

- Πρότυπα τεύχη διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων.
- Λεπτομέρειες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων από άλλες αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς με συναφές αντικείμενο ή για ένα συγκεκριμένο CPV.
- Νομοθεσία και νομολογία σχετική με το είδος της δημόσιας σύμβασης ή για ένα συγκεκριμένο CPV.

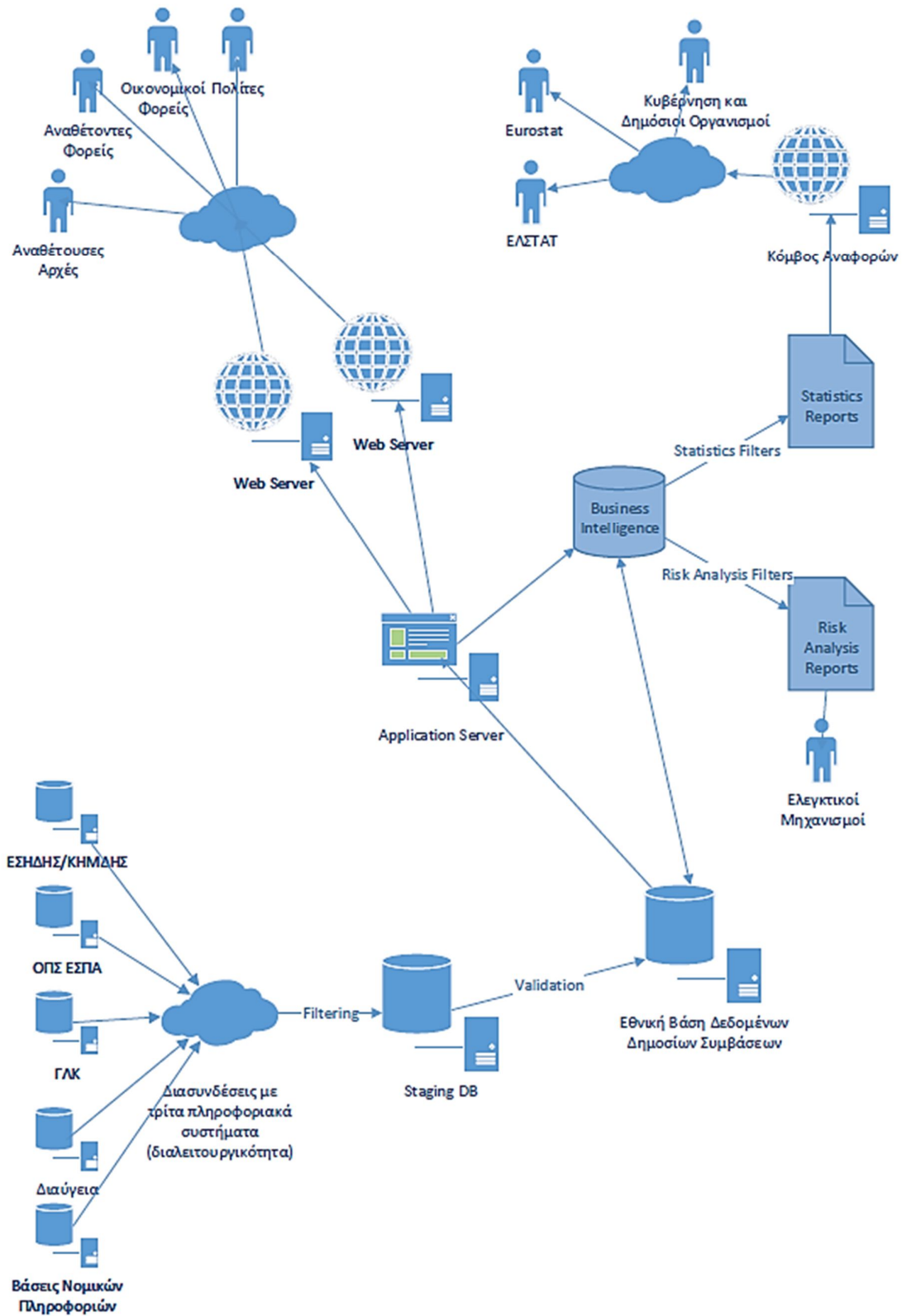
Οι οικονομικοί φορείς θα χρησιμοποιούν την ΕΒΔΔΗΣΥ για να λάβουν πληροφορίες σχετικά με:

- Διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη σε μία δεδομένη χρονική στιγμή και αφορούν, για παράδειγμα, συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ή συγκεκριμένο CPV.
- Τους χρόνους υλοποίησης μίας δημόσιας σύμβασης από μία συγκεκριμένη αναθέτουσα αρχή ή για ένα συγκεκριμένο CPV ανάλογα με τη διαδικασία που ακολουθείται.

Οι πολίτες θα χρησιμοποιούν την ΕΒΔΔΗΣΥ για να λάβουν πληροφορίες σχετικά με:

- Διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων που πραγματοποιούνται από συγκεκριμένες αναθέτουσες αρχές ή συγκεκριμένους αναθέτοντες φορείς.
- Διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων που αφορούν συγκεκριμένα CPV.

- Οικονομικούς φορείς που υλοποιούν δημόσιες συμβάσεις.

Η πλήρης ανάπτυξη της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων θα συμβάλει επιπλέον στην επίτευξη των στόχων και των στρατηγικών κατευθύνσεων της Εθνικής Στρατηγικής για τις Δημόσιες Συμβάσεις και συγκεκριμένα στην αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων δικαίου, τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, την υποστήριξη των πολιτικών "Ευρώπη 2020" και την ανάπτυξη Αρχών Καλής Διακυβέρνησης.

Στο πλαίσιο της καλής διακυβέρνησης, που αποτελεί αφενός βασικό πυλώνα της μεταρρύθμισης του νομοθετικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων και αφετέρου έναν από τους βασικούς στόχους της εθνικής στρατηγικής στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, προβλέπονται ως επιμέρους κατευθύνσεις:

- η ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχής
- η ορθή διαχείριση του συστήματος δημοσίων συμβάσεων και
- η ακεραιότητα κατά τον προγραμματισμό, την ανάθεση και την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών έχουν σχεδιαστεί συγκεκριμένες δέσμες δράσεων, που περιλαμβάνουν ενδεικτικά την ανάπτυξη εργαλείων ΤΠΕ για τη διαχείριση δημοσίων συμβάσεων, την ολοκλήρωση της διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων και την ανάπτυξη αρχών καλής διακυβέρνησης μέσω της υλοποίησης μεθοδολογικού συστήματος αξιολόγησης και παρακολούθησης των δομών.

12.2. Περιεχόμενο του ιστοτόπου της Αρχής για το έτος 2016

Κατά το έτος 2016, ο ιστοτόπος της Αρχής συνεχίζει να ενημερώνεται με νέα σύνολα δεδομένων. Εν περιλήψει, αναρτήθηκαν τα κατωτέρω:

- Πλήρες κείμενο του νόμου 4412/2016 (), δυναμικά ενημερωμένο με όλες τις σχετικές διορθώσεις και τροποποιήσεις, συμπληρωμένο με πίνακα περιεχομένων (που παραπέμπει στα επιμέρους άρθρα).
- Διαρκής ενημέρωση για τον νέο νόμο 4412/2016 (), στη λογική της δυναμικής ροής ειδήσεων / ανακοινώσεων, μετά την έναρξη ισχύος του νόμου (8/8/2016).
- Συχνές ερωτήσεις / απαντήσεις (FAQs) για τον νέο νόμο 4412/2016 ([://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis/m-syxnes-ervthseis-apanthseis-faq-gia-to-n-4412-2016](http://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis/m-syxnes-ervthseis-apanthseis-faq-gia-to-n-4412-2016)), που καταρτίζονται βάσει των ερωτημάτων που

αναθέτουσες αρχές – αναθέτοντες φορείς και οικονομικοί φορείς υποβάλλουν στην Αρχή.

- Στατιστικά δημοσίων συμβάσεων ([://www.eaadhsy.gr/index.php/m-statistics](http://www.eaadhsy.gr/index.php/m-statistics)), ιδίως απολογιστικές εκθέσεις με πίνακες και γραφήματα.
- Εθνικό Δίκαιο (), το οποίο επικαιροποιείται σε μόνιμη βάση.
- Ενωσιακό Δίκαιο (), στο οποίο εμπεριέχονται οι νέες οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ με τις σχετικές διορθώσεις τους και 2014/23/ΕΕ.
- Μητρώο Αναθετουσών Αρχών ()

12.3 Επιμέρους δράσεις κατά το έτος 2016

12.3.1. e-Certis

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του ν. 4412/2016, η Αρχή μεριμνά για τη διαρκή επικαιροποίηση των πληροφοριών ως προς τα πιστοποιητικά και τις λοιπές μορφές αποδεικτικών εγγράφων που εισάγονται στο σύστημα e-Certis.

Το Επιγραμμικό Αποθετήριο Πιστοποιητικών (“e-Certis”) αποτελεί μία λίστα - οδηγό για τα έγγραφα και πιστοποιητικά που είναι υπόχρεοι να υποβάλλουν οι οικονομικοί φορείς σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων. Επιπλέον, περιλαμβάνει μία αντιστοίχιση αυτών των εγγράφων ή/και πιστοποιητικών όσον αφορά στον αρμόδιο φορέα έκδοσής τους καθώς και στην ισοδυναμία/ισοτιμία τους με αντίστοιχα έγγραφα/πιστοποιητικά άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Την αποκλειστική ευθύνη διαχείρισης και επέκτασης του πληροφοριακού συστήματος έχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ τα κράτη - μέλη είναι υπεύθυνα για την προσθήκη/ενημέρωση των σχετικών πληροφοριών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα και την επικαιροποίηση αυτών.

12.3.2. Μητρώο Αναθετουσών Αρχών

Στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής των Δημοσίων Συμβάσεων 2016-2020 προβλέπεται η υλοποίηση από την Αρχή της δράσης «Χαρτογράφησης Αναθετουσών Αρχών / Αναθετόντων Φορέων - Ηλεκτρονικός κατάλογος», με σκοπό τον ακριβή προσδιορισμό του αριθμού των αναθετουσών αρχών / αναθετόντων φορέων της χώρας, ώστε να χρησιμοποιηθεί από τα πληροφοριακά συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης ως σύστημα αναφοράς φορέων.

Η Αρχή στο πλαίσιο αυτό, προέβη στη δημιουργία και δημοσιοποίηση της πρώτης έκδοσης του Μητρώου Αναθετουσών Αρχών / Αναθετόντων Φορέων στον επίσημο ιστότοπό της. Συγκεκριμένα, δημιουργήθηκε ένας ενιαίος ηλεκτρονικός κατάλογος, με τους κάτωθι στόχους:

- να καταγραφεί ο ακριβής αριθμός των αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων της χώρας,
- να γίνει καλύτερη και αποδοτικότερη η λειτουργία και εποπτεία του τομέα των δημοσίων συμβάσεων,
- να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική παρακολούθηση, ο έλεγχος και η αξιολόγηση του συγκεκριμένου τομέα,
- να διευκολυνθεί η παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων που αναλαμβάνονται από τους φορείς.
- να διευκολυνθεί η επικοινωνία και η διάχυση της πληροφορίας.

Ο σχεδιασμός και η μεθοδολογία υλοποίησης του Μητρώου Αναθετουσών Αρχών / Αναθετόντων Φορέων δομήθηκε ως εξής:

- Αντλήθηκαν στοιχεία δημοσίων φορέων από το συνδυασμό των συστημάτων Διαύγεια και ΚΗΜΔΗΣ και ειδικά εκείνων που εμφάνισαν δραστηριότητα μέσα στο οικονομικό έτος 2016.
- Πραγματοποιήθηκε αντιπαραβολή των παραπάνω στοιχείων με τα μητρώα φορέων της ΕΛΣΤΑΤ και του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης με στόχο την επικαιροποίηση των ονομάτων φορέων ή/και την προσθήκη φορέων.
- Δημιουργήθηκε μια λίστα φορέων, με έμφαση στη σχέση εποπτεύοντος – εποπτευόμενου φορέα.
- Η Αρχή απέστειλε στους εποπτεύοντες φορείς, την αριθμ. πρωτ. 6149/12-12-2016 επιστολή με οδηγίες για επικαιροποίηση της λίστας, μέσω του ιστοτόπου της Αρχής.
- Περισσότεροι από 160 φορείς επικαιροποίησαν τα στοιχεία των εποπτευόμενων τους φορέων, μέσω της διαδικασίας που περιγράφηκε στην επιστολή της Αρχής, ενώ πλήθος άλλων επιβεβαίωσαν την ορθότητα των στοιχείων αυτών τηλεφωνικά.
- Το Μητρώο συμπληρώνεται με τους φορείς που χαρακτηρίζονται ως αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς στη βάση γνωμοδοτήσεων που εκδίδει η Αρχή.

Επισημαίνεται ότι διαπιστώθηκαν ατέλειες στην καταγραφή, τον έλεγχο ή την επεξεργασία των ανωτέρω στοιχείων, καθώς τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα χρήζουν βελτιώσεων.

12.2.3. Στατιστικά στοιχεία

Σύμφωνα με τον ν. 4013/2011 και τον Κανονισμό Λειτουργίας της (π.δ 122/2012), η ΕΑΑΔΗΣΥ «παρακολουθεί και αξιολογεί τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσίευση στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων δεδομένων στοιχείων από τις αναθέτουσες αρχές και τους αρμόδιους δημόσιους φορείς». Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 342 του ν. 4412/2016, η Αρχή μεριμνά για την τήρηση στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και την αποστολή τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η Αρχή προέβη στην μεταφόρτωση και επεξεργασία των μεταδεδομένων των συμβάσεων που έχουν καταχωρηθεί στο ΚΗΜΔΗΣ από 1.1.2016 μέχρι 31.12.2016, και τα οποία παρέχονται μέσω υπηρεσίας διαλειτουργικότητας / πρόσβασης δεδομένων τύπου REST. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης που ακολουθεί προέκυψαν από την επεξεργασία αυτή.

Το 2016 αναρτήθηκαν στο ΚΗΜΔΗΣ **260.915** συμβάσεις, από **8.000** Οργανικές Μονάδες **2.234** Δημοσίων Φορέων. Από αυτές οι 6.545 έχουν ακυρωθεί. Από τις **254.370 έγκυρες συμβάσεις**, οι 11.491 είναι τροποποιήσεις και οι 2.728 επεκτάσεις προηγούμενων συμβάσεων. Ειδικότερα, από τις 254.370 έγκυρες συμβάσεις, οι 42.063 έχουν ημερομηνία υπογραφής από το 2002 μέχρι το 2015, ενώ οι **212.307** έχουν υπογραφεί μέσα στο έτος (2016), από **6.346** Μονάδες **2.083** Φορέων. Από αυτές, οι 8.763 είναι τροποποιήσεις και οι 1.672 επεκτάσεις προηγούμενων συμβάσεων.

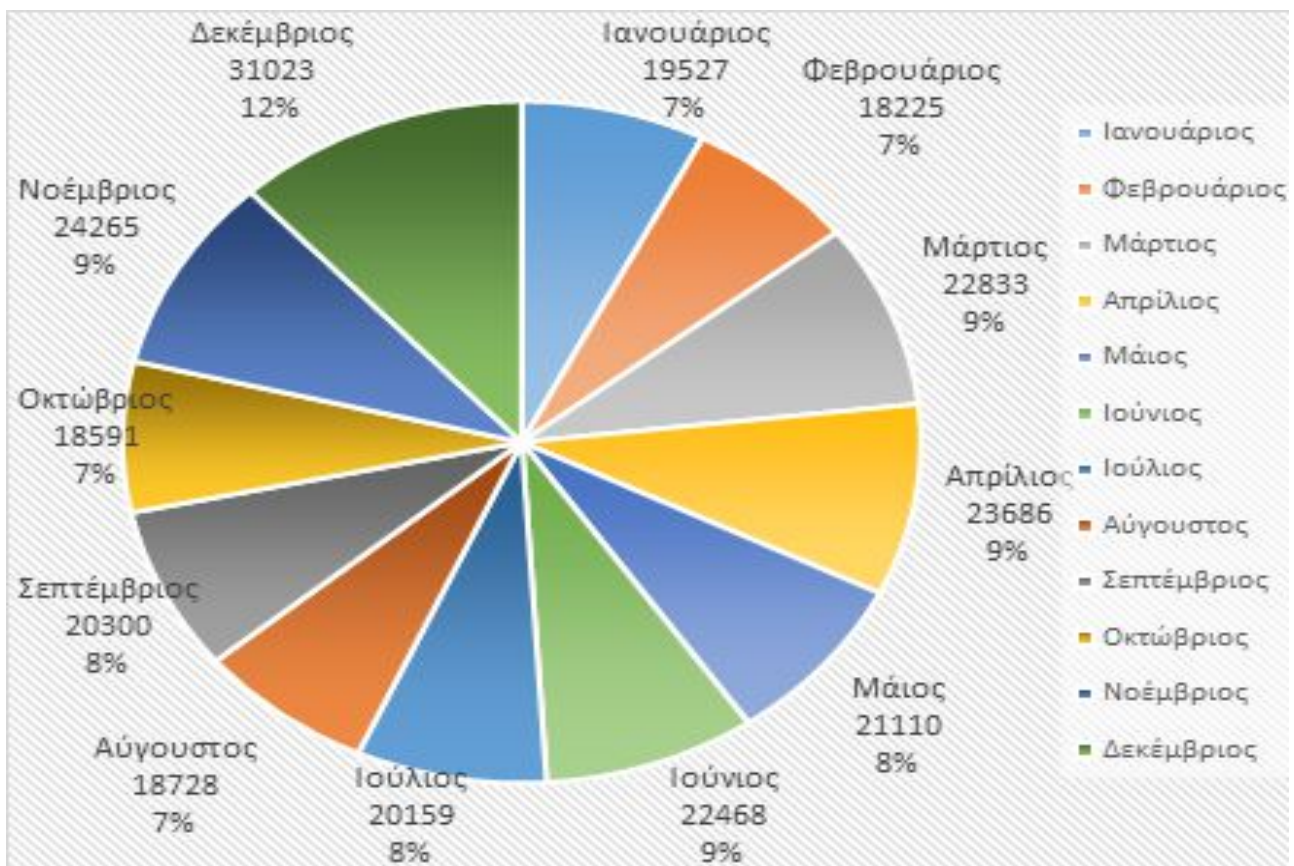
Αναρτήσεις συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ από 1.1.2016 έως 31.12.2016

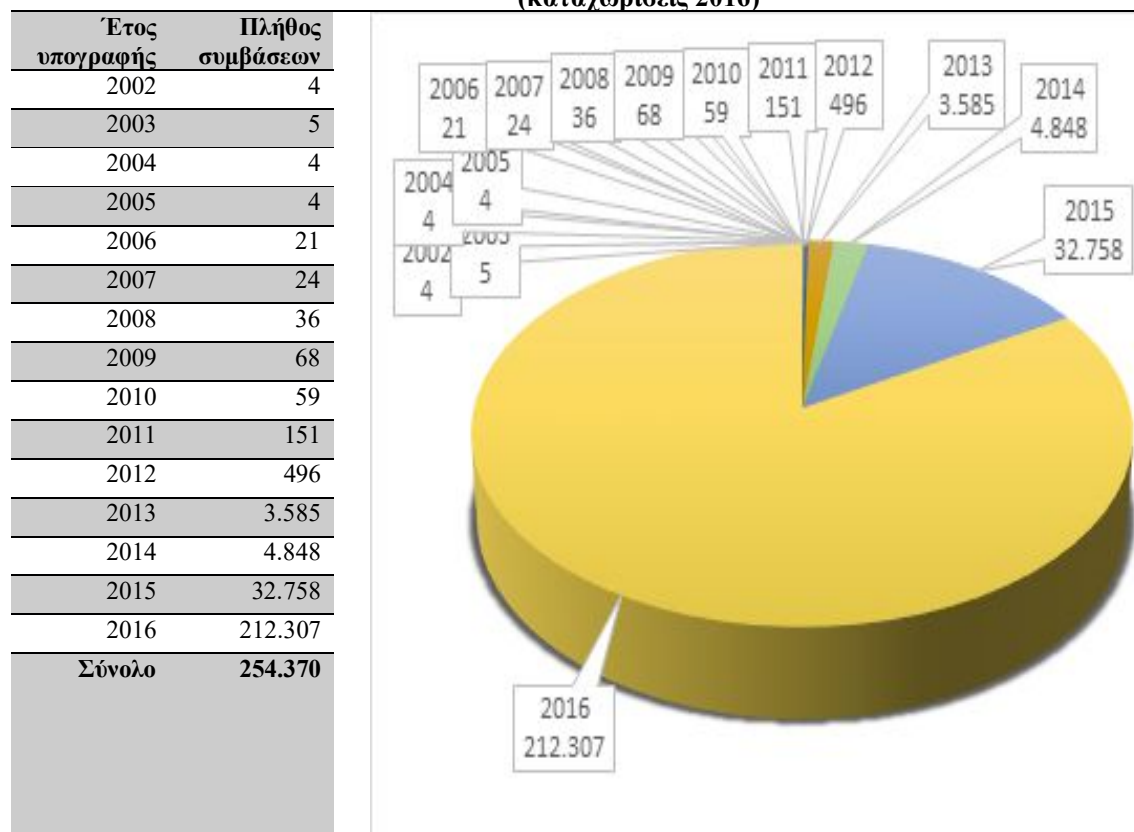
Αναρτήσεις συμβάσεων από 1.1.2016 έως 31.12.2016		
Πλήθος συμβάσεων		260.915
Πλήθος άκυρων συμβάσεων		6.545
Πλήθος έγκυρων συμβάσεων		254.370
Πλήθος αρχικών έγκυρων συμβάσεων	240.151	
Πλήθος τροποποιήσεων έγκυρων συμβάσεων	11.491	
Πλήθος επεκτάσεων έγκυρων συμβάσεων	2.728	
Φορείς που έκαναν τουλάχιστον μία ανάρτηση		2.234
Μονάδες φορέων που έκαναν τουλάχιστον μία ανάρτηση		8.000
Αναρτήσεις συμβάσεων με ημ/νία υπογραφής από 1.1.2016 έως 31.12.2016		
Πλήθος έγκυρων συμβάσεων		212.307
Πλήθος αρχικών έγκυρων συμβάσεων	201.872	
Πλήθος τροποποιήσεων έγκυρων συμβάσεων	8.763	
Πλήθος επεκτάσεων έγκυρων συμβάσεων	1.672	
Φορείς που έκαναν τουλάχιστον μία ανάρτηση σύμβασης		2.083
Μονάδες φορέων που έκαναν τουλάχιστον μία ανάρτηση		6.346

Αναρτήσεις συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ ανά μήνα του 2016

Μήνας ανάρτησης	Πλήθος συμβάσεων
Ιανουάριος	19.527
Φεβρουάριος	18.225
Μάρτιος	22.833
Απρίλιος	23.686
Μάιος	21.110
Ιούνιος	22.468
Ιούλιος	20.159
Αύγουστος	18.728
Σεπτέμβριος	20.300
Οκτώβριος	18.591
Νοέμβριος	24.265
Δεκέμβριος	31.023
Σύνολο	260.915

**Πλήθος έγκυρων συμβάσεων ανά έτος υπογραφής σύμβασης
(καταχωρίσεις 2016)**

Ακολουθεί ανάλυση των δεδομένων των **201.872** έγκυρων αρχικών συμβάσεων που αναρτήθηκαν το 2016 και αφορούν συμβάσεις με ημερομηνία υπογραφής μέσα στο 2016.

Οι πρώτες σε αριθμό υπογεγραμμένων συμβάσεων εντό του 2016 (και αναρτημένων έως 31.12.2016) αναθέτουσες αρχές (με περισσότερες από 2.000 συμβάσεις) είναι:

Αναθέτουσα Αρχή	Πλήθος συμβάσεων
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	10.323
ΠΕΡ.ΓΕΝ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 'ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ'	5.218
ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ	5.047
ΠΕΡ.ΓΕΝ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ 'ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ'	4.599
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ «Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ»	4.248
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	3.170
ΝΟΜ.ΓΕΝ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ ΘΡΙΑΣΙΟ	3.090
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	2.879
ΠΕΡ.ΓΕΝ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ 'Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ'	2.242
Ο.ΣΥ. Α.Ε. - ΟΔΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.	2.153

Το άθροισμα των ποσών όλων των συμβάσεων (χωρίς ΦΠΑ) με ημερομηνία υπογραφής το 2016, όπως αυτά έχουν καταχωρηθεί στο ΚΗΜΔΗΣ έως τον Δεκέμβριο 2016 (χωρίς έλεγχο και επεξεργασία από την Αρχή) ανέρχεται σε **8.5 δισεκατομμύρια ευρώ** περίπου.

Ωστόσο, στην πραγματικότητα τα ποσά διαφέρουν, καθώς, μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο (κυρίως των συμβάσεων με τα μεγαλύτερα και τα μικρότερα ποσά), παρατηρούνται τα ακόλουθα:

1. Καταχωρείται το ποσό δέσμευσης / κατακύρωσης για πολλά προϊόντα / υπηρεσίες (που θα παρέχουν πολλοί διαφορετικοί προμηθευτές / πάροχοι υπηρεσιών), ενώ η επισυναπτόμενη σύμβαση αναφέρεται σε μέρος αυτών και έχει υπογραφεί με έναν προμηθευτή / πάροχο υπηρεσιών,
2. Καταχωρείται ο προϋπολογισμός του έργου (όπως μεταφέρεται από την ανάρτηση της διακήρυξης) και όχι το πραγματικό ποσό της υπογεγραμμένης σύμβασης με τον προμηθευτή / πάροχο υπηρεσιών. (Σημ. Πολλές φορές το ποσό αυτό είναι μικρότερο ακόμα και από το 30% του αρχικού, λόγω των μεγάλων ποσοστών έκπτωσης που παρέχονται, π.χ. της τάξης του 70%),
3. Υπάρχουν λανθασμένες, διπλές ή/και πολλαπλές καταχωρίσεις,
4. Υπάρχουν λανθασμένες καταχωρίσεις ποσών, π.χ. λόγω δεκαδικών ψηφίων που θεωρήθηκαν ακέραια, επομένως η πραγματική αξία της σύμβασης στην πραγματικότητα μπορεί να αποτελεί το 1/100 ή/και 1/1000 του ποσού που έχει καταχωρηθεί (βλ. Παράρτημα),
5. Έχουν καταχωρηθεί συμβάσεις που δεν εμπίπτουν στον ορισμό της δημόσιας σύμβασης, π.χ. μισθώσεις κτιρίων,
6. Έχουν καταχωρηθεί συμβάσεις - συμφωνητικά με μηδενικό ποσό, λόγω της συμφωνίας για πληρωμή μετά την ολοκλήρωση των εργασιών απολογιστικά, π.χ. εργασίες εκχιονισμού δημοτικών οδών, επισκευής οχημάτων, συντήρησης φωτοτυπικού μηχανήματος,
7. Τροποποιήσεις ή επεκτάσεις συμβάσεων δεν αποτυπώνουν πάντα την πραγματική εικόνα της τροποποίησης / επέκτασης, ήτοι τη διαφορά του ποσού ή της ποσότητας, αλλά, επαναλαμβάνεται η πληροφορία της αρχικής σύμβασης. Παραδείγματα αποτελούν: χρονική επέκταση σύμβασης, τροποποίηση δρομολογίων μεταφοράς μαθητών, τροποποίηση όρων παράδοσης. Για το λόγο αυτό, στη συγκεκριμένη ανάλυση αγνοήθηκαν οι 10.435 τροποποιήσεις και επεκτάσεις των συμβάσεων που υπογράφηκαν το 2016.

Αναφορικά με τις δημόσιες συμβάσεις που συνήφθησαν το 2016 και μετά τη διόρθωση ορισμένων από τα λάθη που προαναφέρθηκαν και εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του δειγματοληπτικού ελέγχου, προκύπτουν τα αποτελέσματα που καταγράφονται στους πίνακες που ακολουθούν. Ειδικότερα, το συνολικό ποσό των 8.5 δισ.ευρώ, εκτιμάται ότι στην πραγματικότητα είναι μικρότερο από **4 δισ.ευρώ**.

Οι πρώτες σε ύψος κόστους υπογεγραμμένων συμβάσεων (> 20.000.000 €) αναθέτουσες αρχές είναι οι:

Αναθέτουσα Αρχή	Πλήθος συμβάσεων	Συνολικό ποσό συμβάσεων
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	987	427.206.103,95
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	3170	276.024.985,29
Ο.ΣΥ. Α.Ε. - ΟΔΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.	2153	160.502.317,43
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1157	94.056.574,21
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	429	89.042.746,37
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	10323	74.896.134,68
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1044	62.375.207,59
ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ	5047	50.776.761,12
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	920	50.196.355,62
ΤΡΑΙΝΟΣΕ	75	48.537.611,82
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	746	47.747.537,59
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	631	43.409.560,50
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	714	31.776.461,80
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1246	31.300.157,32
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	1134	29.469.617,50

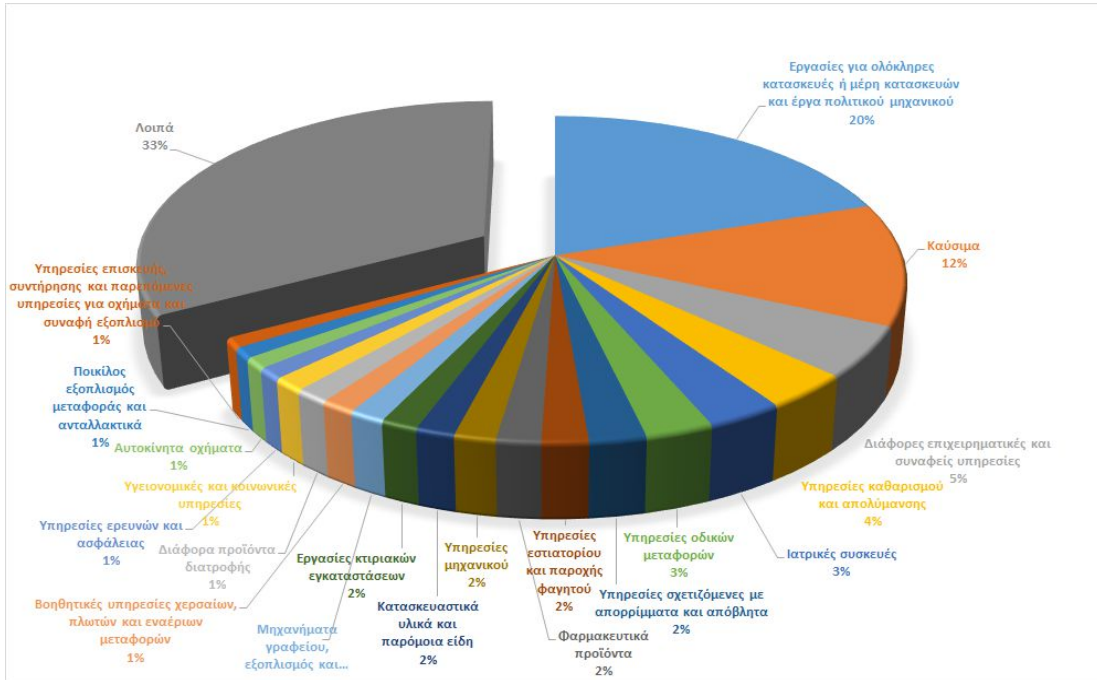
Οι πρώτες σε ύψος κόστους (>= 20.000.000 €) υπογεγραμμένες συμβάσεις είναι:

ΑΔΑΜ	Τίτλος	Φορέας	Ποσό
16SYMV004927684	Αποζημίωση Παρελθόντος Κατ/στή Συμφωνίας 11.5.2016 για έγκαιρη ολοκλ. έργου ΣΠ Ιόνιας Οδού ΠΑΘΕ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	120.000.000,00
16SYMV005209689	ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΑΙΤΗΣΗ 123629 ΔΙΑΚ. 11/2010	Ο.ΣΥ. Α.Ε. - ΟΔΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.	109.756.098,00
16SYMV005535385	Αποζημιώσεις Κατασκευαστή από τη Συμφωνία της 25-7-2016 για την έγκαιρη ολοκλήρωση του έργου ΕΚΙΠΤ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	105.793.817,00
16SYMV005479644	ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΑΙΡΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	69.762.650,00

ΑΔΑΜ	Τίτλος	Φορέας	Ποσό
16SYMV005413276	«ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑ-ΚΟΡΙΝΘΟΣ-ΠΑΤΡΑ» Προμήθεια Αεροπορικού Καυσίμου JP-8 (NATO F-34)	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	68.500.000,00
16SYMV004927835	Αποζημ. Παρελθόντος Κατ/στή Συμφωνίας 11.5.2016 για έγκαιρη ολοκλ. έργου ΣΠ Αυτ. Κεντρ. Ελλάδος Ε65	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	50.000.000,00
16SYMV004269555	Σύμβαση για το έργο Βοήθεια στο Σπίτι	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	48.780.487,80
16SYMV003791188	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΗΣ ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.	ΤΡΑΙΝΟΣΕ	45.000.000,00
16SYMV004920365	Δαπάνες Επιτάχυνσης της από 25/7/2016 Συμφωνίας για την Έγκαιρη Ολοκλήρωση του Έργου: Αυτ/μος ΕΚΙΠΠΤ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	39.388.020,00
16SYMV003792338	ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΑΙΤΗΣΗ 121892	Ο.ΣΥ. Α.Ε. - ΟΔΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.	27.439.024,40
16SYMV005508080	Ολοκλήρωση κατασκευής της οδού Αγ. Βαρβάρα - Απομαρμά (Χ.Θ. 22+170 έως Χ.Θ 29+990)	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε	24.672.241,57

Οι ομάδες CPVs με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στο κόστος των συμβάσεων (> 2%) είναι οι ακόλουθες:

Κωδικός Ομάδας CPV	Περιγραφή	Ποσοστό
452	Εργασίες για ολόκληρες κατασκευές ή μέρη κατασκευών και έργα πολιτικού μηχανικού	19,74%
091	Καύσιμα	12,14%
799	Διάφορες επιχειρηματικές και συναφείς υπηρεσίες	5,08%
909	Υπηρεσίες καθαρισμού και απολύμανσης	3,54%
331	Ιατρικές συσκευές	3,09%
601	Υπηρεσίες οδικών μεταφορών	2,77%
905	Υπηρεσίες σχετιζόμενες με απορρίμματα και απόβλητα	2,30%

Πλέον των λανθασμένων καταχωρίσεων σε σχέση με το συνολικό ποσό της σύμβασης, σύνηθες φαινόμενο αποτελεί και η λανθασμένη αναγραφή του ΑΦΜ, αλλά και της επωνυμίας του συμβαλλόμενου, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα σχετικά με τους προμηθευτές και τα ποσά που εισπράττουν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι πλέον των 80 διαφορετικές εμφανίσεις της επωνυμίας του ίδιου προμηθευτή.

Συνήθης λανθασμένη πρακτική αποτελεί επίσης και η αναγραφή όλων των διαφορετικών CPVs των προϊόντων / υπηρεσιών της σύμβασης σε ένα και μοναδικό αντικείμενο (με το σύνολο του ποσού), με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα σχετικά με τα ποσά που διατίθενται για κάθε CPV.

Η χρήση ξένου νομίσματος προκαλεί επιπλέον λανθασμένους υπολογισμούς, καθώς το ΚΗΜΔΗΣ δεν πραγματοποιεί μετατροπή του ποσού βάσει της ισοτιμίας, με αποτέλεσμα να προστίθεται το ποσό της σύμβασης στο σύνολο, λογιζόμενο ως ευρώ.

13. Διεθνείς σχέσεις της Αρχής

Μια από τις βασικές στοχεύσεις της Αρχής είναι η δημιουργία ενός δικτύου διεθνών συνεργασιών με διεθνείς οργανισμούς και αντίστοιχες Αρχές άλλων χωρών, που δραστηριοποιούνται στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Επιδίωξη της στόχευσης αυτής είναι η διαρκής συνεργασία με όσο το δυνατόν περισσότερους φορείς, ώστε να είναι δυνατή η αξιοποίηση των βέλτιστων πρακτικών που υιοθετούνται από τους εμπλεκόμενους στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, ο Πρόεδρος, τα μέλη και στελέχη της Αρχής συμμετείχαν κατά το έτος 2016 σε 11 συναντήσεις που έλαβαν χώρα στο εξωτερικό, αλλά και σε συναντήσεις στην έδρα της Αρχής. Οι εν λόγω συμμετοχές μπορούν να ομαδοποιηθούν ως ακολούθως:

α) *Ενσωμάτωση νέων Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο εθνικό δίκαιο: Η Αρχή συμμετείχε σε 8 συναντήσεις που διοργανώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Commission Government Experts Group, Advisory Committee on Public Contracts, Seminar in IMI, National editorial teams of e-Certis, Seminar on the strategic implementation of the new EU Public Procurement Directives). Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις Ομάδες Εργασίας (workshops) με συγκεκριμένη θεματολογία, όπως είναι ο τομέας της υγείας στις δημόσιες συμβάσεις.*

β) *Συμμετοχή σε συναντήσεις του ΟΟΣΑ: Η Αρχή συμμετέχει κάθε χρόνο στην ομάδα εμπειρογνομόνων “Leading Practitioners on Public Procurement” του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), η οποία πραγματοποίησε 2 συναντήσεις κατά το έτος 2016.*

γ) *Συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια: Ενεργή ήταν η συμμετοχή της Αρχής σε πανευρωπαϊκά συνέδρια, όπως το ετήσιο συνέδριο “5th Innovation Procurement Conference” στο Βερολίνο στις 26 Οκτωβρίου 2016 και η 1^η Συνάντηση Ομάδας Εργασίας της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με θέμα «Αναθεώρηση των κριτηρίων για πράσινες δημόσιες προμήθειες της ΕΕ για Μεταφορές», στη Σεβίλλη στις 23 Νοεμβρίου 2016.*

δ) *Διμερείς συναντήσεις – συνεργασίες με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με ομόλογες Αρχές άλλων κρατών. Στο πλαίσιο τέτοιων συναντήσεων - συνεργασιών εντάσσονται οι ακόλουθες:*

δ1. Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με εκπροσώπους της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα θέματα που συζητήθηκαν αφορούσαν στην μεταρρύθμιση του τομέα των δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα, στο Σχέδιο Δράσης για τις Δημόσιες Συμβάσεις ως υποχρέωση βάσει του νόμου 4336/2015, καθώς και στη χάραξη της εθνικής στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις στην Ελλάδα.

δ2. Το Μάρτιο του 2016, πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της ΕΑΑΔΗΣΥ συνάντηση εργασίας με την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών που είναι αρμόδια για τις ενδικοφανείς προσφυγές στην Κύπρο.

δ3. Τον Απρίλιο του 2016 πραγματοποιήθηκε η δεύτερη συνάντηση με τη Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομικών και

Ενέργειας της Γερμανίας στα γραφεία του Υπουργείου Οικονομίας και Ενέργειας στο Βερολίνο. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης παρουσιάστηκε κατ' αρχάς η οργανωτική διάρθρωση των δύο υπηρεσιών και στη συνέχεια συζητήθηκαν ειδικότερα θέματα ενσωμάτωσης των νέων Ευρωπαϊκών Οδηγιών που άπτονταν του ενδιαφέροντος και των δύο μερών. Τέλος, έγινε ανταλλαγή απόψεων για θέματα καλής διακυβέρνησης και θέματα λόγων αποκλεισμού οικονομικών φορέων από τις δημόσιες συμβάσεις.

δ4. Στο πλαίσιο της διήμερης επίσκεψης της ελληνικής αποστολής στη Γερμανία, τον Απρίλιο του 2016, έγινε συνάντηση με το Bundeskartellamt (Σώμα Ενδικοφανών Προσφυγών) που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση των ενδικοφανών προσφυγών σε θέματα δημοσίων συμβάσεων.

δ5. Στις 20.10.2016, πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της Αρχής επίσκεψη της Εσθονικής Αντιπροσωπείας των Υπηρεσιών που ασχολούνται με τις δημόσιες συμβάσεις.

14. Προδικαστικές υποθέσεις ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στις αρμοδιότητες της Αρχής ανήκει και η διατύπωση των απόψεών της σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου που παραπέμπονται στο ΔΕΕ για την έκδοση προδικαστικής απόφασης. Η άποψη αυτή διατυπώνεται μετά από σχετικό αίτημα της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών. Το 2016 ζητήθηκε από την Αρχή να διατυπώσει την άποψή της επί προδικαστικών ερωτημάτων που παραπέμπονται από δικαστήρια των κρατών-μελών στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με την ερμηνεία των διατάξεων του πρωτογενούς και παραγώγου ενωσιακού δικαίου για τις δημόσιες συμβάσεις. Συγκεκριμένα, η Αρχή εξέδωσε και διαβίβασε προς το Νομικό Σύμβουλο του Υπουργείου Εξωτερικών δέκα (10) γνώμες επί των κάτωθι προδικαστικών υποθέσεων: C553-15, C-567/15, C-701/15, C-76/16, C110/16, C-131/16, C155-16, C-178-16, C-226/16 και C-408/19.

ΜΕΡΟΣ IV.

15. Επιχειρησιακός Σχεδιασμός της Αρχής για το έτος 2017

Οι στόχοι του επιχειρησιακού σχεδίου της Αρχής, όσο και οι συγκεκριμένες επιμέρους δράσεις της για το έτος 2017, καθορίζονται από δύο κεφαλαιώδους σημασίας ορόσημα που είναι:

α) Η θέση σε ισχύ των βασικών νομοθετημάτων για το νέο θεσμικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων (ν. 4412/2016 και ν. 4413/2016) τον Αύγουστο του 2016 και

β) Η υιοθέτηση Εθνικής Στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις, στην οποία περιλαμβάνονται δράσεις που υλοποιούνται είτε αποκλειστικά από την Αρχή, είτε από την ίδια σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους δημόσιους φορείς.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, οι βασικότερες δράσεις της Αρχής που υλοποιήθηκαν τους πρώτους μήνες του 2017, καθώς και αυτές που εκτιμάται ότι θα υλοποιηθούν μέχρι το τέλος του έτους είναι οι παρακάτω:

A) Η ολοκλήρωση της θεσμικής μεταρρύθμισης και οι βελτιωτικές προσαρμογές του νομοθετικού πλαισίου:

- Η Αρχή συστηματικά παρακολουθεί την εφαρμογή των ν. 4412/2016 και 4413/2016, υποβοηθά τα αρμόδια υπουργεία για τον εντοπισμό ερμηνευτικών προβλημάτων που ανακύπτουν και υποβάλλει προτάσεις για την αναμόρφωση και τη βελτιστοποίηση του νομοθετικού πλαισίου.
- Η Αρχή παρακολουθεί την παραγωγή του προβλεπόμενου δευτερογενούς δικαίου, προκειμένου να καταστεί το νέο νομοθετικό πλαίσιο λειτουργικό στο σύνολό του, διατυπώνοντας εγκαίρως την γνώμη της επί των σχετικών διατάξεων (απλή ή σύμφωνη γνώμη αναλόγως), προβαίνοντας στις αναγκαίες παρεμβάσεις, με στόχο την εξασφάλιση της συμβατότητας αυτών με το ενωσιακό δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων.
- Η Αρχή εκδίδει πρότυπα τεύχη εξειδικευμένων διαδικασιών ανάθεσης (π.χ. συμφωνίες – πλαίσιο).
- Συνεχίζεται η δράση της Αρχής για την προτυποποίηση των τευχών δημοπράτησης, των διακηρύξεων και των λοιπών εγγράφων των δημοσίων συμβάσεων. Η Αρχή επικαιροποιεί τα πρότυπα τεύχη και υποδείγματα, προβαίνοντας στις αναγκαίες προσαρμογές που απαιτούνται βάσει των τροποποιήσεων του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου.

Β) Η Ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αναθετουσών αρχών – αναθετόνων φορέων

Ένας από τους πλέον σημαντικούς στόχους της Αρχής είναι η βελτίωση της διοικητικής ικανότητας των αναθετουσών αρχών και αναθετόνων φορέων που έχουν την ευθύνη προγραμματισμού, προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων, ώστε να αποφεύγονται σφάλματα και παραλείψεις. Ο γενικός αυτός στόχος υλοποιείται με δράσεις όπως:

- Κατευθυντήριες Οδηγίες για την ορθή εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου, ενημερωτικά έγγραφα κ.λπ., ενώ επικαιροποιούνται συνεχώς οι ήδη εκδοθείσες Κατευθυντήριες Οδηγίες, ώστε να είναι προσαρμοσμένες στο νέο νομοθετικό πλαίσιο.
- «Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για το ν. 4412/2016» (FAQs), ηλεκτρονικό εργαλείο, με το οποίο παρέχονται οριζόντιες/προτυποποιημένες απαντήσεις (σε συγκεκριμένο πεδίο στην ιστοσελίδα της Αρχής) σε συνήθεις ερωτήσεις που τίθενται από τους αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς.
- Ολοκληρωμένα προγράμματα εκπαίδευσης που παρέχονται από το εξειδικευμένο προσωπικό της Αρχής. Ειδικότερα, η Αρχή συνεργάζεται συστηματικά και αποτελεσματικά με το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με αποτέλεσμα τον σχεδιασμό ενός προγράμματος κατάρτισης για την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων και διαθέτει σημαντικό μέρος του Επιστημονικού της Προσωπικού ως εκπαιδευτές κατά την υλοποίησή του. Σημειώνεται ότι η εκπαίδευση των στελεχών των αναθετουσών αρχών αποτελεί μια από τις βασικές αιρεσιμότητες για την χρηματοδότηση δράσεων από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.
- Παράλληλα, η Αρχή συνεργάζεται και με τη ΜΟΔ Α.Ε. και συμβάλλει ουσιαστικά στην υλοποίηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης των διαχειριστικών αρχών που καλούνται να εντάξουν έργα στα χρηματοδοτούμενα από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης προγράμματα.

Γ) Ενίσχυση του συντονιστικού, ελεγκτικού και εποπτικού ρόλου της Αρχής

Μετά από τρία χρόνια εμπειρίας και δράσης στον τομέα του ελέγχου και της εποπτείας των δημοσίων συμβάσεων, η Αρχή είναι έτοιμη να προχωρήσει στην επαναξιολόγηση του κανονιστικού της πλαισίου για την παρακολούθηση, τον έλεγχο

και την εποπτεία των αναθετουσών αρχών και των αναθετόντων φορέων. Στο πλαίσιο αυτό:

- Αναμορφώνεται ο Κανονισμός Ελέγχων της Αρχής, λαμβάνοντας υπόψη τόσο το νέο νομικό πλαίσιο όσο και τα νεότερα δεδομένα, προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερος.
- Αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για την υλοποίηση οριζόντιων δράσεων που προβλέπονται στην Εθνική Στρατηγική για τις δημόσιες συμβάσεις, σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Καταπολέμησης της Διαφθοράς και που σχετίζονται με την ανάπτυξη εργαλείων αποτίμησης κινδύνων, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση απειλών της εύρυθμης λειτουργίας του τομέα, την σύνταξη κοινών Προτύπων Ελέγχου, Προτύπων ακεραιότητας, Κωδίκων Δεοντολογίας των ελεγκτικών οργάνων, καθώς και δράσεων ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης και κατάρτισης για τα όλα ανωτέρω.
- Υλοποιούνται συντονιστικές δράσεις που σχετίζονται με την κατάρτιση της Έκθεσης Παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, και την κατάρτιση Στατιστικής Έκθεσης σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις της χώρας προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Θα αναληφθεί πρωτοβουλία για την έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης, η οποία θα προβλέπει κανόνες για την καλή διακυβέρνηση του τομέα των δημοσίων συμβάσεων.
- Θα υλοποιηθούν συντονιστικές δράσεις στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις για την διαμόρφωση ενός συστήματος επάρκειας / πιστοποίησης αναθετουσών αρχών, Κεντρικών Αρχών Αγορών, καθώς και στελεχών που ασχολούνται με το σχετικό αντικείμενο, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.
- Θα υλοποιηθούν συντονιστικές δράσεις στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις, αναφορικά με την ανάπτυξη ενός συστήματος διενέργειας ελέγχων σε προμήθειες και υπηρεσίες στον τομέα της υγείας με αξιολόγηση κινδύνων.
- Θα αναπτυχθεί μία ενιαία Μεθοδολογία για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των αναθετουσών αρχών / φορέων και των ελεγκτικών οργάνων.

Δ) Δημιουργία της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων

Η ανάπτυξη της Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων πραγματοποιείται σταδιακά με δράσεις όπως:

- Η ολοκλήρωση της διαδικασίας για την προμήθεια των απαραίτητων υποδομών Τ.Π.Ε.
- Η σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη και λειτουργία της Εθνικής Βάσης Δεδομένων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το έτος 2016 αποτέλεσε ορόσημο στην μεταρρυθμιστική προσπάθεια του τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

Η Αρχή ως ο πλέον εξειδικευμένος γνώστης του χώρου, αναπτύσσοντας όλα αυτά τα χρόνια τις αρμοδιότητές της, συνεργάστηκε με το σύνολο σχεδόν των φορέων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, συμβάλλοντας ενεργά στην μεταρρυθμιστική αυτή προσπάθεια.

Υπήρξε εμπνευστής και κύριος υπεύθυνος για τη σύνταξη της Εθνικής Στρατηγικής για τις Δημόσιες Συμβάσεις (2016-2020), βασικό πυλώνα της οποίας αποτέλεσε η θέσπιση, τον Αύγουστο του 2016, ενιαίων και σε ένα σημαντικό βαθμό απλούστερων κανόνων, με τους οποίους ενσωματώθηκαν οι νέες Οδηγίες 2014/23, 24 και 25 της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο εσωτερικό δίκαιο της χώρας μας.

Η Αρχή εφάρμοσε το Επιχειρησιακό της Σχέδιο για την επίτευξη των στόχων της, με έμφαση στην υποστήριξη και τον συντονισμό του μεταρρυθμιστικού έργου του τομέα, παρά το γεγονός της σημειωθείσας σταθερής μείωσης του ανθρώπινου δυναμικού της, κυρίως λόγω διορισμού τους σε θέσεις μελών στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών αλλά και σε άλλες Ανεξάρτητες Αρχές. Η τήρηση χρονοβόρων διαδικασιών απόσπασης ή και μετάταξης προσωπικού, η ένταξη της Αρχής στον νόμο περί κινητικότητας, σε συνδυασμό με την απώλεια των μισθολογικών κινήτρων τα οποία ίσχυαν για το απασχολούμενο Ειδικό επιστημονικό Προσωπικό έως τα τέλη του 2015, αποτέλεσαν και αποτελούν μέχρι και σήμερα εμπόδιο στην διασφάλιση μιας ομαλής αναπλήρωσης των όποιων απωλειών.

Επισημαίνεται ότι μετά την ψήφιση των ν. 4412/2016 και ν. 4413/2016, η ελληνική πολιτεία απέδωσε και επιπλέον σημαντικές αρμοδιότητες στην Αρχή, που αφορούν σε ζητήματα καλής Διακυβέρνησης του τομέα, κυρίως αρμοδιότητες παρακολούθησης της εφαρμογής των κανόνων του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διευρύνθηκαν υφιστάμενες, όπως η συμπερίληψη και των συμβάσεων παραχώρησης υπηρεσιών εντός του εύρους των αρμοδιοτήτων της Αρχής, ενώ παράλληλα της αφαιρέθηκαν ορισμένες σημαντικές αρμοδιότητες προληπτικού ελέγχου όπως, για παράδειγμα, η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής στην περίπτωση τροποποίησης σύμβασης κατά την εκτέλεσή της, καθώς και η πρόβλεψη για την άσκηση αρμοδιότητας σχετικής με την

εξέταση προδικαστικών προσφυγών που υποβάλλονται κατά τη διαδικασία ανάθεσης.

Μάλιστα, η αφαίρεση της τελευταίας αρμοδιότητας συνδυάστηκε με τη μείωση της προβλεπόμενης κράτησης υπέρ της ΕΑΑΔΗΣΥ επί των δαπανών για τις δημόσιες συμβάσεις από 0.01% σε 0.06%. Η μείωση αυτή, όπως γίνεται αντιληπτό, φέρνει σε δύσκολη θέση την Αρχή, δεδομένου ότι η κράτηση αυτή, αποτελεί τον κύριο πόρο της.

Η Αρχή, καθ' όλο το έτος 2016 συνέδραμε θετικά, με την συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού της, τις σχετικές νομοπαρασκευαστικές επιτροπές των βασικών μεταρρυθμιστικών νομοθετημάτων και εξέφρασε την άποψή της, όχι μόνον για την νομιμότητα, αλλά πολλές φορές και για την σκοπιμότητα των τελικών επιλογών των αρμόδιων για την νομοθέτηση υπουργείων, ιδίως δε κατά την διατύπωση της γνώμης της πριν την υιοθέτηση των μεταρρυθμίσεων. Σε κάθε περίπτωση, οι όποιες επιφυλάξεις ή και επισημάνσεις της Αρχής που δεν υιοθετήθηκαν, παρακολουθούνται από την Αρχή, όπως παρακολουθείται και η εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου, έτσι ώστε έγκαιρα να βελτιωθούν σημεία που χρήζουν περαιτέρω απλοποίησης ή και τροποποίησης.

Η Αρχή θεωρεί ότι η λογική και η νοοτροπία της αποσπασματικής και πολλές φορές αυθαίρετης νομοθέτησης, η οποία οδηγεί στον κατακερματισμό και την αμφιβόλου ποιότητας κανόνων λειτουργίας των δημοσίων συμβάσεων δεν συνάδει με ένα σύγχρονο πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων.

Η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, μετά από πολυετή και επίπονη προσπάθεια, θεωρούμε ότι επιτυγχάνει την καθιέρωσή της στη συνείδηση των δημοσίων αρχών, των οικονομικών φορέων και των πολιτών, ως του κεντρικού οργάνου, με πρωτοβουλία του οποίου επιτυγχάνεται η διαρκής βελτίωση και ερμηνεία του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων.

Η Αρχή παρακολουθώντας τις εξελίξεις του τομέα, μέσα από την επιστημονική έρευνα και τη συστηματική μελέτη, συμβάλλει στην παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου και την εν γένει εποπτεία και τον έλεγχο της εφαρμογής του, επιχειρεί την προαγωγή των στρατηγικών στόχων και των εκάστοτε πολιτικών επιλογών αναπτυξιακού, κοινωνικού χαρακτήρα καθώς και των πολιτικών πράσινης ανάπτυξης

και καινοτομίας, όπως αυτές καθορίζονται στην Εθνική Στρατηγική των Δημοσίων Συμβάσεων.

Το στοίχημα στα έτη που ακολουθούν είναι να επιτευχθεί η ομαλή μετάβαση σε μια οργανωμένη και αρτιότερη τεχνικά λειτουργία του τομέα, απλούστερη, ταχύτερη, και αποτελεσματικότερη. Η μετάβαση αυτή θα γίνει μέσα από τη διασφάλιση των ενιαίων κανόνων λειτουργίας, από εξειδικευμένα όργανα υλοποίησης και προτυποποίησης διαδικασιών - εποπτείας - παρακολούθησης και ελέγχου, με εκτεταμένη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας, με σύγχρονη αντίληψη για συνέργειες όλων των εμπλεκόμενων μερών αλλά και φυσικά με τον αναγκαίο εξορθολογισμό των εμπλεκόμενων κρατικών και μη δομών.

Η συστηματική αντιμετώπιση των ελλείψεων και παθογενειών μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη δημοσιονομική σταθεροποίηση, την οικονομική ανάκαμψη της χώρας και στην βελτίωση της εικόνας της χώρας διεθνώς, αποδεικνύοντας στην πράξη ότι, όταν υπάρχουν καθαροί και σαφείς στόχοι, οι υπηρεσίες του Δημοσίου μπορούν να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν σημαντικό και μεγάλης αξίας μεταρρυθμιστικό έργο, με σημαντικά οφέλη τόσο για το κράτος όσο και για το κοινωνικό σύνολο.